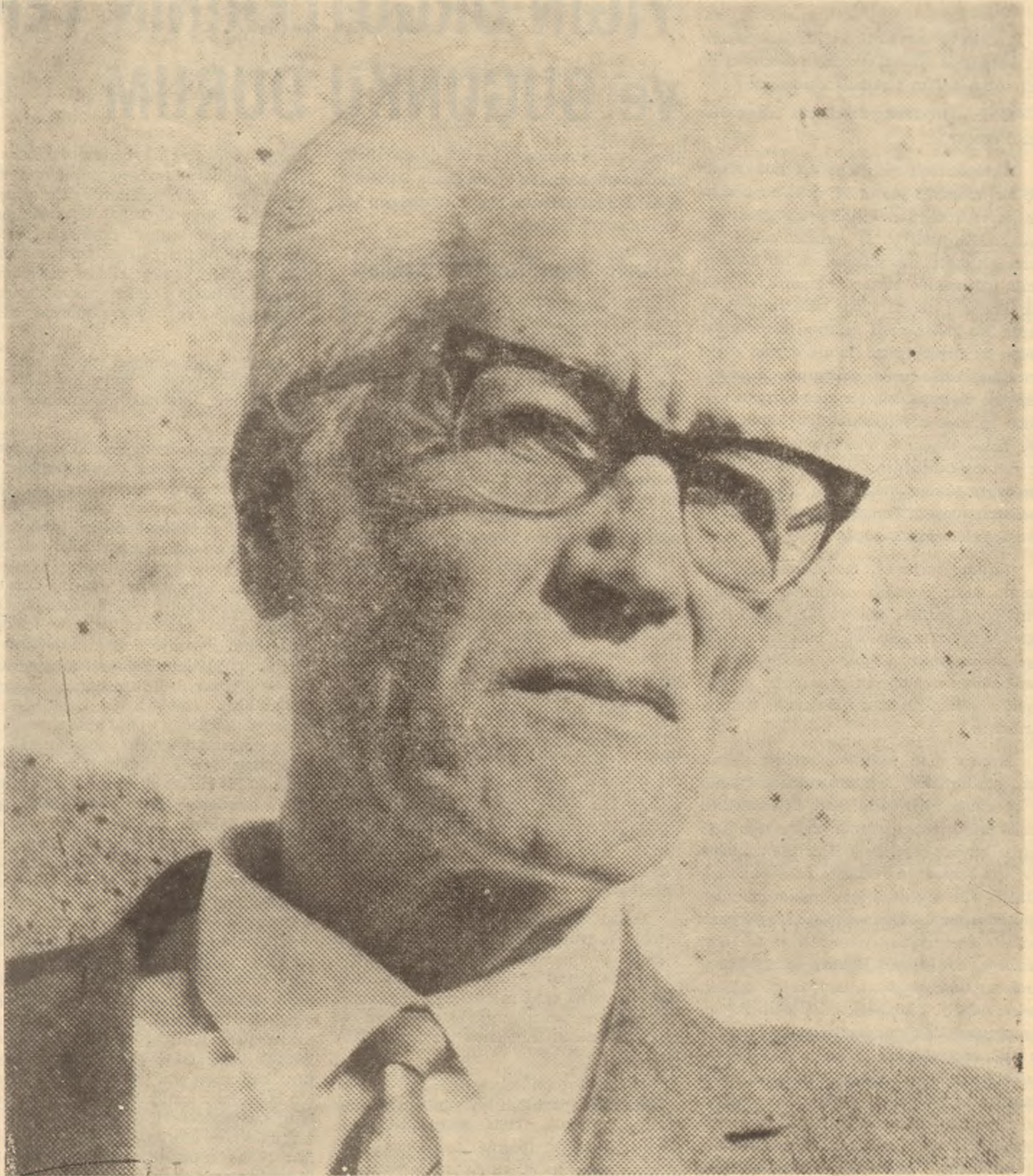
PROLETARYA PARTİSİNİN
REORGANİZASYONU VE
HALK KURTULUŞ
CEPHESİ İÇİN

devrimci derleniş

YIL : 1 SAYI : 4 6 EKİM 1977 SİYASİ GAZETE FİATI : 400 Krş

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

(1902-11 Ekim 1971)

TÜRKİYE HALKININ TEŞKİLÂTLANDIRILMASINDA (I)

YIĞIN ÖRGÜTLERİNİN YERİ ve BUGÜNKÜ DURUM

Türkiye'de sosyalistlerin, sosyalist hareketin karşısında duran ve çözüm bekleyen en acil sorun halkın teşkilatlandırılmasıdır.

Modern toplumda teşkilatsız insan olur mu denecek?

Bir bakıma yaşadığımız düzende çalışan hiç bir insanımız yoktur ki, belli bir üretim, üleşim veya dağıtım ilişkileri ağı içinde yer almasın. En basit bir iş yerinden tutun da karmaşık devlet mekanizmasının her kademesinde milyonlarca emekçi insanımız, en yüksek bir örgüt düzeni içinde istihdam edilmişlerdir. Ne kadar «geri kalmış» ülke olursak olalım bu örgüt düzeni, fabrikasından devlet dairesine, bankalarına, okullarına, kışlasına, camisine varıcaya dek, bir saat intizamı içersinde işlemek zorundadır. Ama kimin için? Her halde, bütün bu mekanizma içinde yarı aç yarı tok çalıştırılan halk için değil: kaynağın başını tutmuş bulunan ve egemen güçler dediğimiz modern Finans-Kapitalistler ile antika Tefeci-Bezirganlar için.

Tarihte burjuvazi, feodallere karşı, işçi sınıfını, hazır olmadığı devrimlere, en geniş hürriyetleri vermek vaadiyle sürükledi. Serflikten kurtulan emekçi belki, bir anlamda hürriyetine kavuşmuş ve emeğini dilediği gibi satacak duruma gelmişti ama bu sefer de hürriyetler işveren sınıfının çıkarları ile sınırlandırılmıştı.

İşveren sınıfı feodalleri yenilgiye uğratmak için birlikte yola çıkmaya mecbur kaldığı işçi sınıfına her türlü hürriyeti vermek zorunda idi. Öyle de davrandı. Yalnız hiçbir dönemde bir tek şeye hiç katlanamadı: Kendisi gibi işçi sınıfının da iktidara aday olmasına, iktidarı eline geçirmek için örgütlü mücadele vermesine. Bunu sağlamak içinse her dönemde şartlara göre çeşitli yöntemler ve taktikler uyguladı ve uyguluyor. Elinden geldiği dönemlerde en basit sendikal, ekonomik örgütlenmeleri dahi yok etmek için en kanlı faşizmleri uyguladı, işçi sınıfının kazanılmış haklarını zorla geriye almaya çalıştı ve çalışıyor. Bunu beceremediği yerlerde işçi sınıfı hareketini yozlaştırma yöntemleri deniyor. Kapitalizm ile sosyalizm arasında üçüncü yollar formüle etmeye, işçi sınıfı biliminin düşmanı felsefeler geliştirmeye gayret ediyor. Geleneklеşmiş devrimci partilerin bulunmadığı ülkelerde sosyalistlerin bir araya gelmelerini önlemek için gizli açık her türlü ajanlarını seferber ediyor. Bunlar da yetmemişse, bir ülkede sosyalistler iktidara yaklaşmışsa, bu ülkelerde iktisadi ve siyasi buhranları suni olarak körükleyip baskı rejimlerini gündeme sokuyor.

Parti - Yığın Örgütleri İlişkileri

Dünya pratiğini ve bilimsel sosyalizmin öğretilerini incelediğimizde şunu görüyoruz: Bugüne kadar dünyanın hiç bir yerinde işçi sınıfı, yığınların kendiliğinden gelişen hareketleri nedenli kanlı ve şiddetli biçimler alırsa alsın, örgütlü bir sınıf mücadelesine dönüşmediği sürece iktidar olamamıştır. İktidar olmak için her zaman, demir disiplinli bir çelik çekirdek etrafında örgütlenmiş proletarya partilerinin bilinçli mücadeleleri gerekmiştir. Sınıf mücadelesinde işçi sınıfının en etkili silahı partisidir. Ne var ki yalnızca parti iktidarı almak için tek başına yeterli bir silah değildir.

Bu gerçekliği Lenin'in şu sözleriyle daha iyi anlıyoruz:

«Öncüyle hasmı yenmek mümkün değildir. Bütün sınıf, büyük yığınlar, öncüyü doğrudan doğruya destekleme durumuna gelmedikçe ya da öncüye karşı hayırhah bir tarafsızlık tutumu benimseyerek karşı tarafı desteklemeleri ihtimali kesin olarak ortadan kalkmadıkça, öncüyü kesin savaşa sürmek sadece bir ahmaklık olmakla kalmaz, bir cinayet olur. Oysa bütün sınıfın, sermayenin ezdiği geniş emekçi yığınların, gerçekten böyle bir tutumu benimseyebilmeleri için, sadece propaganda sadece ajitasyon yetmez. Bunun için, bu yığınların kendi öz siyasi tecrübeleri gerekir.» (Lenin: «Sol» Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, Sol Yayınları, s. 102).

Demek ki proletarya partisinin, proleter ideoloji doğrultusunda kitleler üzerinde propaganda ve ajitasyon yapması, gerekli olmakla birlikte yeterli değildir. Kitleler bilfiil ve aktif olarak bu sıcak pratik içinde yoğrulmalı, partinin göze batırdığı gerçekleri, **«Kendi öz siyasi tecrübeleriyle»** bilinçlerine çıkarmalıdırlar.

İşte kitle örgütleri, her şeyden önce bu özellikleri ile, yani tüm işçi sınıfının ve onun yandaş güçlerinin, iktidar mücadelesinde aktif olarak öncüyü (partiyi) desteklemelerinin veya bu güçlerden bir kısmının tarafsızlaştırılmasının aracı olarak ele alınıp değerlendirilmelidirler. İşçi sınıfının ve müttefiklerinin proletarya partisi tarafından belirlenen uzun dönemli strateji ve kısa dönemli taktikler doğrultusunda davranışa geçirilmelerinin manivelası olarak kavranmalıdırlar. En geniş kitlelerin proletarya ideolojisi ile donatılmasını ve bu harekete sempati duymasını sağlayan yardımcı kuruluşlar olarak anlaşılmalıdırlar. Yığın örgütleri sadece iktidara gelebilmek için değil, iktidara geldikten sonra da işçi sınıfı partisinin en büyük yardımcısı olacaklardır.

Partinin, işçi sınıfının tek mücadele silahı olmadığını belirten Stalin de, Leninizmin İlkeleri isimli kitabında bu konuda şunları söylüyor:

«Parti işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir. Fakat işçi sınıfının tek örgütü değildir. Proletarya, sendikalar, fabrika örgütleri, parlamento gurupları, partisiz kadın birlikleri, basın, kültür ve eğitim örgütleri, (açık devrimci eylem sırasında) devrimci mücadele örgütleri, (eğer proletarya iktidarda ise) devlet örgütü olarak Sovyetler vb. gibi bir sıra diğer örgütlere de sahiptir. Bu örgütlerin büyük çoğunluğu parti dışı örgütlerdir ve içlerinden ancak birkaçı partiye doğrudan doğruya bağlıdır ya da partinin kollarını teşkil eder. Bütün bu örgütler; belirli şartlarda işçi sınıfına mutlak olarak gereklidirler, çünkü bunlar olmadan mücadelenin çeşitli aşamalarında proletaryanın sınıf mevzilerini güçlendirmek, burjuva düzeni yerine sosyalist düzeni kurmakla yükümlü bir kuvvet olarak proletaryayı mücadeleye hazırlamak imkansızdır. Fakat sayısı bu kadar kabarık olan bu örgütlerin sevk ve idare birliğini nasıl sağlamalı? Bunların çoğunluğunun sevk ve idarede dağınıklığa sebep olmamasının garantisi neredNedir? Denilecek ki bu örgütlerin her biri, kendi özel sahasında faaliyet göstermektedir ve dolayısıyla bunlar birbirlerinin faaliyetine engel olamaz. Şüphesiz ki bu doğrudur. Ama tek bir sınıfa, proleter sınıfına hizmet ettiklerine göre, bütün bu örgütlerin eylemlerini tek bir doğrultuda yürütmeleri gerektiği de doğrudur. Şu soru sorulabilir: bütün örgütlerin çalışmalarında izlemeleri gereken bu çizgiyi, bu genel doğrultuyu kim tayin eder? Gereken tecrübeye sahip bulunduğu için, yalnızca bu genel çizgiyi, hazırlamaya yetenekli olmakla kalmayan, aynı zamanda kâfi otoriteye de sahip bulunduğu için, bütün bu örgütleri sevk ve idarede birliği temin etmek ve aykırı düşen hareketleri gidermek üzere bu çizgiyi uygulamaya, teşvik etmeye yetenekli olan bu merkezi örgüt hangisidir?

Bu örgüt proletarya partisidir.

Parti bunu başarmak için zorunlu olan bütün verilere sahiptir, çünkü ilk önce parti, proletaryanın partisiz örgütlerine doğrudan doğruya bağlı olan ve çok defa bu örgütleri sevk ve idare eden işçi sınıfının en iyi elemanlarının birleşme noktasıdır; ikinci olarak, çünkü işçi sınıfının en güzide unsurlarının birleşme noktası olan parti, sınıflarının her şekil örgütlerini sevk ve idare etmeye yetenekli işçi sınıfı liderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okuldur; üçüncü olarak, çünkü işçi sınıfı önderlerinin yetiştirilmesi için en iyi okul olan parti, tecrübesi ve otoritesi ile proletaryanın mücadelesinin doğrultusunu belirtmeye ve böylelikle işçi sınıfının çeşitli örgütlerini, yardımcı organlar ve partiyi sınıfa bağlayan transmisyon kayışları haline getirmeye yetenekli biricik örgüttür.

Tabi bu, asla parti dışı örgütlerin, sendikaların, kooperatiflerin vb. resmen partinin sevk ve idaresine tabi olmaları demek değildir. Sadece, bu örgütlerin mensubu olan ve bunlarda tartışma götürmez bir nüfuz sahibi olan parti üyelerinin, bu parti dışı örgütlerin çalışmalarında proletarya partisine yaklaşmaları ve siyasi sevk ve idareyi kendi rızalarıyla kabül etmeleri için bütün ikna yollarına başvurmaları yeter.» (J. Stalin, Leninzmin İlkeleri, s. 103-105)

Yukarıdaki alıntılar Türkiye halkının teşkilatlandırılması için, sosyalistlerin yığın örgütlerine ne denli ağırlık vermeleri gerektiğini yeterince açıklamaktadır. Yalnız dikkat edilecek olursa her iki alıntıda da yığın örgütleri, hareketi yönlendiren siyasi parti ile, yani çelik çekirdek öncü parti ile birlikte anılmaktadır. Bu ne anlama gelir? Şu anlama ki, tek başına, kitleleri seferber edemeyen bir öncü çalışması veya öncüsüz kitle çalışması havanda su dövmekten başka bir şey değildir. Ajitasyon ve propaganda, örgütlenme çabası ile tamamlanmazsa her zaman için güdük kalmaya mahkumdur. Ne kadar kitle çalışması yaparsak yapalım, Türkiye halkını ne denli teşkilatladık dersek diyelim, hareketimiz tüm bu çabaları sentezleştirecek ve yönlendirecek olan partiden yoksunsa, eninde sonunda tüm bu uğraşılarımız kaçınılmaz olarak çarçur olacak ve giderek beyinsiz işgüzarlıklardan öteye geçemeyecektir.

Parti ile yığın örgütlerinin diyalektik ilişkisini ve biri olmadan diğerinin de bir anlam ifade etmeyeceğini usta şöyle açıklıyor:

«Ancak Proletarya Partisi halk yığınlarımızın yalnız motorudur. Hiç bir otomobil, hiç bir fabrika yalnız motordan ibaret olamaz. Otomobil, motora bağlı direksiyonlar, şanzumanlar, aletler cihazlar, teşkilatlar, tesisatlarla işler. Fabrika, gene motora bağlı sayısız kayışlar, zincirler, çarklar, manivelalar ve makina - aygıtlarla işler. Ne motorsuz otomobil ve fabrika olur, ne otomobilsiz ve fabrikasız motorun bir anlamı ve yararlılığı bulunur. Motor olmadı mı bütün otomobilin ve fabrikanın geri kalan herşeyi, hiç bir iş göremeyen yedek parçalar yığınından öteye geçmez. Ama o parçalar da belirlice monte edilip motor fayrap edilmedikçe, motor bir köşeye atılıp kalmaya mahkum bulunur.

Proletarya Partisi ile halk örgütleri arasındaki ilişkiler böyledir. Motor mu (Parti mi) daha önemlidir, yoksa makine-aygıt mı (Yığın örgütü mü)? Böyle bir soruyu açmak bile saçmadır. Elbet bütün bir otomobil ve fabrika sistemi için herşey, bir tek vida bile önemlidir. Çünkü bir çivinin eksikliği bütün bir otomobili yahut fabrikayı zıngadak durdurabilir. Burada önem sistemidir. Sistem içinde aranan, önem değil, her bölümün görevi ve ahengidir. Yalnız bir tek şey hiç unutulmaya gelmez: Parti de, yığın örgütü de tek başlarına HİÇ'tirler, birleşerek ahenklice işlerlerse HEP'tirler.» (Dr. Hikmet Kıvılcımlı, Oportünizm Nedir?, s. 91-92)

Türkiye Solunda Genel Zaaf

Bugün Türkiye sol hareketinin en bariz özelliği tek kelime ile dağınıklıktır. Geçerli olan hala yuvar-fraksiyon mantığıdır ve bu anlayış istisnasız her çabayı verimsiz kılmakta, saldıran faşizm karşısında her türlü paniğin, bozgunun ve yenilginin ana nedeni olmaktadır.

1960-1971 yılları arasında yaşadığımız dönemde Türkiye Sol'unda bugüne kıyasla çok soyut kaçan konular tartışılmakta idi. Filipin türü demokrasilerde, değil proletarya partilerinin, küçük burjuva partilerin dahi kurulamayacağı teorilerinden tutun da, Türkiye'de işçi sınıfının objektif şartlarının var olup olmadığı, köylerden mi şehirlerin yoksa şehirlerden mi köylerin fethedileceği tartışmalarından göz gözü görmüyordu.

Bugün bir ikisi hariç hemen tüm yuvarlar birleşmenin ve Leninist ilkeler ışığında partileşmenin gereğine inanmış görünüyorlar. Ancak yine de pratikte sosyalist kişi ve yuvarlarımız bu meseleye kolaycı bir şekilde yaklaşıyorlar. Her ne kadar kağıt üzerinde sosyalist birlikten yana ilanı aşk ediyorlarsa da henüz sorunun üzerine bilinçlice yürümekten kaçınıyorlar. Yani en acil ve önemli meseleyi kendiliğinden oluşacakmış gibi oluruna bırakıveriyorlar.

Unutmamak gerekir ki «Ben doğru yoldayım, herkes er veya geç benim doğruluğumu anlayıp yanıma gelecek, gelmeyenler tarihin çöp tenekesine atılacak» teorisi oportünist bir teoridir. Çünkü herkes, her yuvar, kendince en doğru yoldadır. Zaten kimse kendi çöplüğü dışında eşelenmek niyetinde de değildir. Birden fazla doğru aynı anda mümkün olamayacağından bu teori baştan iflas etmeye mahkumdur.

Somut gerçekliğimiz: Ülkemizde bugün sol hareketin başını çekip götüren çelik çekirdek proletarya partisinin yokluğudur. Durum bu olduğuna ve proletarya partisiz de kitle çalışması sonuç olarak havanda su döğmek olacağına göre, acaba yığın örgütlerinde çalışmayı bir dönem için ertelemek ve partinin oluşturulmasından sonraya mı bırakmak gerekir? Elbette hayır. Yığınlar içinde yapılacak her türlü çalışma (gerici örgütler de dahil olmak üzere) mutlaka hareketimize yarar sağlayacak, ve birleşi yolunda sosyalistlere yol gösterici olacaktır.

Önemli olan proletarya partisi ile yığın örgütleri arasındaki karşılıklı ilişki ve çelişkilerin bilincinde olarak meseleye yaklaşmak, acil olan görevi (yani partinin reorganizasyonu görevini) bir an dahi unutmadan kitle içinde çalışmayı sürdürmektir. Bunun aksine davranış, mücadeleyi bir süre için daha ileri boyutlara vardırıyor gibi görünse de «kendiliğinden gelmeliğe boyun eğme»kten öte bir davranış olamaz.

Kaldı ki Türkiye sol hareketi içindeki dağınıklık ve başıbozukluk artık doğrudan doğruya kitle örgütleri içine yansıyor ve devrimci enerjinin büyük bir kısmı aydın gevezelikleri veya horoz döğüşleriyle çarçur ediliyor. Bir taraftan, kendini otorite olarak görme hastalığı, kitle örgütlerinde kendi görüşünden başka görüşlere tahammül edememeye, giderek bir çok kişinin örgüt dışına atılmasına vardırılıyor. Diğer taraftan kitle örgütlerinin «demokratikliği» cahil kafalarda hiç bir disiplin tanımayan en ilkel anarşizme soysuzlaştırılıp, finans kapitalin gözünü kan bürümüş faşist çetelerinin işleri kolaylaştırılıyor. Böylesine bulanık bir ortamda finans kapital çetesi istediği devrimciyi kolayca avlayıp suçu yine devrimcilere atabiliyor. Şaşkınlık ve panik her geçen gün artıyor ve bu durum, kitleleri devrimci cepheye kazandırmak şöyle dursun, devrimcileri halktan soyutlamaya neden oluyor. Gerek sosyalistler arasında gerekse kitleler içinde yılgınlık ve pasifizm baş gösteriyor.

Şimdi, «Sol»un kendisi böyle «muhtıracı himmet dede» durumunda iken Türkiye halkını devrim cephesinde birleştirmesi, faşizme karşı aktif aksiyona geçirebilmesi ne derece mümkündür? Böyle bir ortamda Lenin'in işaret etiği «çoğunlukla henüz uyuşuk, bilinçsiz, her günkü hayatlarına dalmış, hareketsiz, uykuda olan yığınları öncüyü doğrudan doğruya destekleme durumuna getirmek, hiç değilse öncüye karşı hayırhah bir tarafsızlık tutumunu benimsetip karşı tarafı desteklemeleri ihtimalini yok etmek» (V. İ. Lenin, Sol Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s. 102, Sol Yayınları) ne derece sağlıklı gerçekleştirilebilecektir?

Örneklerini her gün görüyoruz. Sol içindeki yuvarların birbirleri ile kanlı bıçaklı olmaları günlük olaylar haline geldi. Kim neyi paylaşamıyor? Herkes proletarya adına yola çıkmış. Kimisi, kendine göre, oturup faşizmin çirkin yüzünün kitlelerce anlaşılması için sabırla bekliyor, kimi de en iyi dövüşü kimin verdiğinin kanıtlanması için birbiriyle düello ediyor. Kimse bu bulanık ortamda gerçek ajan provokatörlerin ne denli kolay saflara sızıp olayları istedikleri doğrultuda geliştireceklerini hesap etmiyor. Oysa ajanı da provokatörü de etkisiz kılmanın tek yolu proletarya partisinin çelik disiplini altında mücadele etmektir.

Kitle örgütlerinde göze çarpan belli başlı oportünist eğilimler :

1 — Yığın örgütlenmesine küçük dükkân zihniyetini hakim kılmaya çalışma:

Her gün mantar gibi biten küçük, işyeri düzeyindeki memur dernekleri, aynı iş kolunda birden fazla kurulan sendikacıklar, hep, «küçük olsun ama benim olsun» dükkancı bezirgan anlayışıyla kurulan örgütlerdir. Yığın hareketini baltalamanın ve zayıf düşürmenin ötesinde fazla bir yarar sağlamazlar. Zaten, somut olarak kitleleri şaşırtıp, yerine göre

(Devamı arka sayfada)

birbirine düşman etmekten başka iş görmüyorlar. Bu anlayış kitle örgütlerinde sosyalistçe dayanışma yerine ahbap çavuşluk ilişkilerinin hakim olmasına neden oluyor. Yine bu yüzden bir çok sosyalistimiz kendisini, ilgili olduğu beş veya altı örgütte üye olmakla zorunlu addediyor. Yığınları gerçekten teşkilatlamak yerine çabalar kısır klik tartışmalarından öteye geçirilemiyor. Bir tek örgütte sağlıklı çalışma yapma yerine beş altı örgütte genel kuruldan genel kurula uğramak tercih ediliyor.

2 — Otorite Megalomanyaklığı : Her meselenin kendisiyle başlayıp biteceğini sanma :

Ortalıkta cirit atan «proletarya partilerinin» olduğu kadar çeşitli yuvarların ve kişilerin meseleleri yanılmaz rinpapa ukalalıklarıyla koyup çözümden çok çözümsüzlük getiren davranışları buna örnektir. Kimi kendisinden başka zuhur etmiş olanları birer «olay» olarak değerlendirir, kimi en hakiki proletarya partisi olduğunu zannettiğinden ağzından çıkanı kanun addeder. Tavizsiz, toleranssız olmayı en büyük meziyet olarak görür ve bunu kitle örgütlerinin birlikte sürdürdükleri çalışmaları etkisiz kılmak pahasına ciddi ciddi uygular. Eylem birliği çalışmasını kendi gurupçul fikirlerini kabul ettirmenin platformu sayar.

3 — Kitleleri Yanıltma, Hedef Şaşırtma:

MAO'cuların kitle çalışmasında güttüğü başlıca amaçtır. Onlara göre yığın örgütleri, her şeyden önce sosyal faşistlerle, sosyal emperyalistlerle ve iki süper devletle mücadele aracıdırlar. Hedef sosyal faşistlerin yok edilmesi olduğuna göre buna uygun eylemler, doğal olarak sosyal faşistlerin mitinglerini sabote etmek, kitleleri onlara karşı seferber etmek olarak somutlaşıyor.

Kimileri tarafından da yığın örgütleri, «Mao» cu ve diğer «sapık» akımlarla mücadele aracı olarak değerlendiriliyor. Nerde başlayıp nerde bittiği belli olmayan «goşist» suçlaması, bir zamanların meşhur «oportünist» kelimesi gibi karşısındakini bir vuruşta yıkmanın kestirme yolu olarak kullanılıyor. Goşizme karşı açılan cihad ile geniş öğrenci gençlik kitlesi ile işçi sınıfımızın kaynaşıp harman olması engelleniyor. Bu kampanya ile, farkında olarak veya olmayarak daha kimbilir ne kadar süre için işçi sınıfımız ile devrimci gençliğimiz birbirlerinden tecrit ediliyor.

4 — Demokratikliği Disiplin Yokluğu ile Özdeşleştirme ve Yığın Örgütünü Parti ile Karıştırma :

Yığın örgütleri adı üzerinde geniş halk yığınlarının proleter ideoloji ile donatılmaları veya en azından proletarya hareketine karşı tarafsızlaştırılmalarını sağlamada partinin en büyük yardımcılarıdırlar. Yukarıda Stalin'den yaptığımız alıntıda açıklandığı gibi (Lenin'izmin İlkeleri, s. 103-105) bunların bir kısmı doğrudan partiye bağlı olmakla birlikte çoğunluğu parti dışı örgütlerdir. Yine açıklandığı gibi partiye doğrudan bir ast olarak bağlı olmamakla birlikte bütün bu örgütlerin partiyle olan sıcak ilişkileri ancak bunların içindeki parti üyelerinin kitlelere önderlik edebilmeleri ile sağlanır. Yoksa partinin politikası ile uzak yakın bir ilişiği olmayan örgüt, sarı bir örgütten başka bir şey değildir. Yani yığın örgütleri ne tamamen partiye bağlı ne de tamamen partiden kopuk örgütlerdir.

Elbette ki bu örgütler için çelik çekirdek proletarya partisinin demir disiplini geçerli olamaz. Öyle olsa, yani yığın örgütleri içinde, partinin kıldan ince kılıçtan keskin tüzük hükümleri işletilse, kısa bir süre sonra, partili üyeler dışında tüm kitleyi örgütün dışına atmak gerekirdi ve kitle örgütü anlamını yitirirdi. Kaldı ki geniş yığınların bütünü ile aynı bilinç düzeyinde bulunmaları da hiç bir zaman mümkün değildir.

Ne var ki yukarıda değinilen tüm gerçeklikler, kitle örgütlerinin, azınlığın çoğunluğa uyma prensibine yani demokratik merkeziyetçiliğe uygun bir tarzda işlemesine engel değildir. Yine bu durum, bu örgütlerde hiçbir disiplinin geçerli olmayacağı anlamına gelemez. Partiden bağımsız olmakla birlikte bu örgütlerin de kendilerine göre bir politikaları ve disiplinleri olmak zorundadır.

Türkiye sol hareketinin içinde bulunduğu keşmekeş, doğrudan kitle örgütleri içine de yansımaktadır demiştik. Bu keşmekeş sol içinde kol gezen cehaletle bütünleştiği zaman ortaya enteresan tablolar çıkmaktadır. Bir ucu yukarıda değindiğimiz hiçbir otorite ve disiplin tanımayan anarşizme vardırılan oportünizm, diğer yanda yığın örgütünü parti ile karıştırma eğilimi ile yani astığı astık kestiği kestik, otorite megalomanyaklığı ile diyalektik bir şekilde tamamlanmaktadır. Parti olmadığı için yığın örgütlerinin üzerine, bu dönemde işlevlerinin ötesinde görevler düştüğü görüşü, parti sorununa bilinçlice eğilinmedikçe yanlış bir düşünce olarak kalmaya mahkumdur. Hiç bir yığın örgütü, hele tek başına, uzun vadede öncü görevini kısmen de olsa kendi üzerine alamaz, aldığını iddia etse de gülünçlükten öteye geçemez.

(Devamı gelecek sayıda)

KIVILCIMLI'yı Anarken

(12. sayfadan devam)

Çünkü: «çok iyi anlıyorum beni suçlayanların kollektif alt-bilinçlerinde benim politik varoluşumun ve hattâ sadece varoluşumun uyandırdığı kuduruş ancak onların gerçek Parti Tarihi önünde ve Türkiye İşçi Sınıfı önünde duydukları suçluluktan ileri geliyor. Onların «kirli çamaşırları» üzerine çok şey bilen sonuncu kurucunun varlığı onların gözlerinde anadan doğma bir günah, affedilmez bir cinayettir.» (Keza).

Ve ölümüne 10 gün kala kanserin dayanılmaz ağrıları arasında O'nun asıl derdi yine de kendisi değildir. Şöyle der Brejnev'e yazdığı mektupta :

«Beni suçlayanların davranışları yalnız benim şahsıma dönük kalsaydı, mesele basitti: Marks'ın Engels'e yazdığı gibi : **«Gülünçlük eşeklerle paylaşılamaz»dı.**

Dışardan suçlayıcı havlamalar ne beni kendi evimde hırsız olduğum kuşkusuna düşürebilir, ne benim komşuma karşı duygularımı bulandırabilir.»

«Bir Türk atasözü : «İt ürür, kervan yürür.» der.

«Oysa oynanan 40 milyon insanın alınyazısıdır.»

«İstenen şey samedani bir şefaat ve merhamet değildir. Zaman zaman «yanardağ bacasından patlayan» ama en küçükburjuvaca parçalanışlar yüzünden başarı kazanamayan bir ülkedeki dramatik durumun anlaşılışı isteniyor.» (Brejnev'e Mektup).

Evet Dr. Hikmet KIVILCIMLI «kimseden hiçbir şey istemedi kendisi için «Hattâ ölümüne birkaç gün kala bile. Ama şu Türkiye insanı için insancıl olan her şeyi son nefesine kadar çok candan diledi. Bir de ANLAŞILMAYI. ANLAYAN BERİ GELSİN.

ÇAĞRI

Gazetemizin Sütünları Proletarya Partisinin Reorganizasyonu ve Halk Kurtuluş Cephesi'nin Kurulması Yolundaki Her Devrimci Eğilime Açıktır.

DUYURU

PARABABALARI DÜZENİNİN HALKIMIZ ÜZERİNE UYGULADIĞI ZAM FURYASINDAN GAZETEMİZ DE NASİBİNİ ALDI. HÜKÜMETÇE KAĞIT FİATLARINA YAPILAN YÜZDE YÜZDEN AŞIRI ZAMMA BİR DE KARABORSA EKLENİNCE KAĞITLAR NEREDEYSE ALTIN DEĞERİNE ULAŞTI. HER DEVRİMCİ YAYIN GİBİ MALİYETİNİ DAHİ KARŞILAYAMAYAN GAZETEMİZ, BÖYLECE KAĞIT VE POSTA FİATLARINA YAPILAN ZAMLARLA BÜSBÜTÜN ZOR DURUMA DÜŞTÜ. BU NEDENLE FİATI YÜKSELTMEK ZORUNLU OLDU.

BU SAYIDAN İTİBAREN GAZETEMİZİN FİATI 4.— TL., YILLIK ABONE 45.— TL. OLMUŞTUR. BU DURUMU OKUYUCU ARKADAŞLARIN ANLAYIŞLA KARŞILAYACAKLARINA İNANIYORUZ.

DEVRİMCİ DERLENİŞ

"iKi SÜPER„ OPORTÜNiZM (IV)

MAOCU BOZKURT
BOZKURTLAR FAŞİST
BİRLEŞİYORLAR?
Faşistler ve sosyal-faşistler
tek bir karşı-devrimci cephedir

«MAO ZEDUNG DÜŞÜNCESİ», «ÖZGÜRLÜK» SORUNU ve ENGELS'E KARA ÇALIŞ.

«Mao Zedung Düşüncesi» **özgürlük** meselesini incelerken yine Engels'e çamur atmadan geçemez. (Tabii Engels'in şahsında Marx ve Lenin Usta'ya da) Nasıl çamur attığını görelim:

«Engels, zorunluluklar ülkesinden özgürlük ülkesine ilerleyişten söz etmiş ve özgürlüğün, zorunlulukların anlaşılması olduğunu söylemişti. Bu cümle tamam değildir; meselenin sadace yarısını söylemekte ve kalanını söylememektedir. Sadece anlamak, sizi özgür kılar mı? Özgürlük, zorunlulukların anlaşılması ve zorunlulukların dönüştürümesidir; insanın biraz çalışması da gerekir. Eğer yapacak bir iş olmaksızın sadece yerseniz, sadece anlarsanız bu yeterli midir? Bir kanun keşfettiğinizde onu uygulayabilmelisiniz, dünyayı yeniden kurmalı, araziyi açıp binalar dikmeli, madenler açmalı, sanayileşmelisiniz. Gelecekte daha çok insan olacak ve tahıl yetmeyecek, dolayısıyla insanların maden cevherlerinden yiyecek çıkarması gerekecek. Böylece özgürlük sadece dönüştürme yoluyla elde edilebilecek. Gelecekte o kadar da özgür olmak mümkün olcak mı? (Mao Zedung Yayınlanmamış Yazılar. s: 181)

Açıkça görüldüğü gibi «Mao Zedung Düşüncesi», Marx Engels Ustaların kendilerinden önceki tüm geçmiş felsefede gördükleri bir ana eksiklikle, bir temel yanılgıyla, Marx Engels Ustaları (Engels'i açıkça Marx ve Lenin Ustaları dolaylı olarak) suçlamaya kalkıyor. Yani Marx-Engels Usta'ların yarattığı kullandığı ve proletaryaya kazandırdığı bir silghla, Marx-Engels, Lenin Ustaları vurmak istiyor: Bilindiği gibi, Marx-Engels Usta'lar geçmiş felsefeyi eleştirirken onda gördükleri bir temel eksikliği, daha 1845 yılı şöyle göze batırırlar:

«Filozoflar dünyayı çeşitli şekilllerde yorumlamaktan başka bir şey yapmadılar, oysa asıl mesele dünyayı değiştirmektir.» (K. Marx. Feuerbach Hakkında Tezler)

İşte, «Mao Zedung Düşüncesi»nin, gelinin kapı ardında balta buluşu gibi, hazırca bulup Ustaları vurmaya kalktığı silah budur.

«Mao Zedung Düşüncesi», hiç başı ağrımadan şöyle diyebiliyor: «Sadece anlamak sizi özgür kılar mı? Özgürlük zorunlulukların anlaşılması ve dönüştürülmesidir; insanın biraz çalışması da gerekir. Eğer yapacak bir iş olmaksızın sadece yerseniz, sadece anlarsanız bu yeterli midir?»

Sanki yeterlidir diyen var. Sanki Engels Usta çalışmayın sadece yeyin, yatın, sadece anlayın yeter diyor. Marxizm üzerine azıcık bilgisi olan her insan, böyle saçma sapan bir düşüncenin Engels'e ait olamayacağını çok iyi bilir. Herkesin bildiği bu gerçekliği «Mao Zedung Düşüncesi»de bilir. Bilir ama, bir kez «Çağımızın yaşayan canlı Marxizm-Leninzmi» olmaya soyunmuştur. Artık Marsizm-Leninizmin aşıldığını ve yerine kendi «düşüncesinin» geçtiğini ispat etmesi gerekmektedir. İşte, «Mao Zedung Düşüncesi»ni, Ustaları tahrife ve Ustalara saldırıya iten neden, bu hastalıktır.

Şimdi, sözü uzatmayalım ve Engels Usta'nın meseleyi nasıl duruca koyduğunu görelim:

«Hürriyet ile zorunluluk (zaruret) arasındaki ilişkiyi ilk olarak doğru gösteren Hegel'dir. Ona göre hürriyet, zorunluluğu bilmektir. **«Zorunluluk, ancak kavranılmadıkça kördür»** Hürriyet, tabiat kanunlarından bağımsız olmak rüyasını görmek değildir; bu kanunları bilmekte, onlarla birlikte mevcut olan imkanlarla onları bir plan dahilinde belirli maksatlar için etkili kılmaktır. Bu, hem dış tabiatın kanunları için mümkündür, hem de insanın beden ve ruh varlığını tanzim eden kanunlar için mümkündür; bu kanunlar bizim gerçekte değil de, olsa olsa tasavvurda birbirinden ayırt edebildiğimiz iki ayrı sınıftan kanunlardır. İradede serbestlik. bundan ötürü, olayları bilerek karar verebilme kabiliyetinden başka birşey değildir. Şu halde, bir insanın belirli bir meseleye dair vereceği hüküm ne kadar hür verilmiş olursa bu hükmün muhtevası **zorunlulukla** o kadar çok tayin edilmiş olur; birbirinden ayrı ve birbiriyle çelişme halinde olan birçok karar verme imkânları arasında, görünüşte serbest irade ile seçen, bilgisizliğe dayanan tereddüt, asıl bununla hürriyetsizliğini, kendisinin hükmetmesi gerektiği şeyin hükmü altında bulunduğunu ispatlar. Demek ki hürriyet, tabiat zorunluluklarının bilinmesine dayanan, bizim kendi üzerimizde ve dış tabiat üzerinde hâkimiyetten ibarettir; böylelikle tarihî gelişimin bir ürünüdür, hürriyet. Hayvanlar âleminden ayrılan ilk insanlar, bütün esaslı hususlarda, bizzat hayvanları kadar hürriyetsizdi; fakat kültürde her ilerleme, hürriyete doğru atılmış bir adım teşkil ediyordu. İnsanlık tarihinin eşiğinde, mekanik hareketin ısıya çevrilişinin keşfi bulunmaktadır: iki şeyi birbirine sürtmek suretiyle ateş elde etmek; şimdiye kadarki gelişimin sonunda ısının mekanik harekete çevrilişinin keşfi vardır: buhar makinası. Buhar makinasının sosyal dünyada yaptığı muazzam serbestleştirici devrimden ise —ki henüz yarıyı bulmamıştır— iki şeyi birbirine sürterek elde olunan ateşin tesiri, şüphe yok ki, daha üstündür. Çünkü sürtme ile elde olunan ateş, insana ilk olarak tabiat kuvveti üzerinde hâkimiyet vermiş ve onu bu sûretle hayvanlar aleminden ayırmıştır. Buhar makinası bize, her ne kadar yardımıyla ve onlara dayanılarak artık sınıf farklarının bulunmayacağı, bireysel yaşama araçları için, artık, endişenin mevcut olmayacağı ve gerçek insan hürriyetinin, tabiat kanunlarının bilinmesiyle ahenk içinde bir var oluşun ilk defa söz konusu olabileceği bir toplum şeklinin kurulacağı, muazzam üretici kuvvetlerin temsilcisi olarak bize görünse bile, buhar makinası hiç bir zaman insanlığın gelişiminde böyle muazzam bir sıçrayış meydana getirmeyecektir; fakat bütün insanlık tarihinin ne kadar genç ve şimdiki görüşlerimize her hangi bir mutlak geçerlik izafe etmek istemenin ne kadar gülünç olduğu, tek başına şimdiye kadarki tarihin, mekanik hareketin ısıya çevrilişinin fiili keşfinden, ısının mekanik harekete çevrilişine kadar geçmiş olan zaman fasılasının tarihi olarak adlanması vakıasından anlaşılmaktadır.» (F. Engels. Anti-Dühring. s: 182-183)

Gördüğümüz gibi Usta meseleyi netçe koyuyor. «Mao Zedung Düşüncesi» nin iddia ettiği gibi «çalışmayın, yiyin yatın, sadece anlayın yeterlidir» demiyor. Tam tersine: «Hürriyet, tabiat kanunlarından bağımsız olmak rüyasını görmek değildir; bu kanunları bilmekte, onlarla birlikte mevcut olan imkânlarla onları bir plan dahilinde belirli maksatlar için etkili kılmaktadır.» diyor. Yine, «Demek ki hürriyet tabiat zorunluluklarının bilinmesine dayanan bizim kendi üzerimizde ve dış tabiat üzerinde hakimiyetten ibarettir» diyor. Usta Hürriyet'i böyle tanımlıyor işte.

Yani, Usta: bizim dışımızda bizden bağımsız olarak var olan doğa ve toplumun hareket (gelişim) kanunları vardır diyor. Biz istesek de istemesek de bu kanunlar vardır. Biz kanunlara karşı gelemeyiz, meydan okuyamayız. Öyleyse ne yapmalıyız? Bu kanunları önce bilincimize çıkarmalı, kavramalıyız. Ancak ondan sonra bu kanunları kendi amacımıza uygun bir şekilde yönlendirebilir ve hem doğanın hem de toplumun (yani kendi kendimizin) hakimi olabiliriz (olmalıyız) diyor. Yok doğa kanunlarını kavrayıp anlayamazsak, doğa güçleri yıkıcı kör kuvvetler gibi işler ve bize hakim olur.

Bu prensip toplum kanunları karşısındaki durumumuz için de aynen geçerlidir.

«Etkin toplumsal güçler kendilerini bilmediğimiz ve hesaba katmadığımız sürece, tıpkı doğal güçler gibi körü körüne zorla yıkıcılıkla işler. Ama onları bir defa anladığımız, işleyişlerini, yönlerini, etiklerini bir defa kavradığımız zaman, onları öz isteğimize gittikçe daha çok bağımlı kılmak ve onların aracılığı ile öz amaçlarımıza varmak sadece kendimize bağlıdır. Ve günümüzün büyük üretici güçleri için özellikle geçerlidir. Bu toplumsal eylem araçlarının özünü ve niteli-

ğini anlamaktan inatla kaçındığımız sürece —ve bu anlama işi kapitalist üretim tarzının ve onun savunucularının hiç hoşuna gitmez— bu güçler, bize rağmen bize karşı bir durum olarak işler. Yukarıda ayrıntılarıyla gösterdiğimiz gibi bize egemen olur.

«Ama biz onların niteliğini bir defa anlayınca, onlar, birlikte çalışan işçilerin elinde egemen kötülük tanrıları olmaktan çıkıp gönüllü hizmetçilere dönüşebilirler. Fark, fırtınalı havadaki yıldırım elektriğinin yıkıcı gücü ile telgrafta ve elektrik arkında komuta altına alınmış elektrik arasındaki fark gibidir. Bu günün üretici güçlerinin gerçek niteliğinin tanınmasıyla, sonunda üretimdeki toplumsal anarşi, yerini topluluğun ve tek tek bireylerin ihtiyaçlarına göre, belli bir plana dayanan üretimin toplumsal düzenine bırakır... **Proletarya siyasi iktidarı ele geçirir ve üretim araçlarını devlet mülkiyeti haline getirir.**

«Ama böyle yaparken proletarya olarak kendini ortadan kaldırır, bütün sınıf farklarını ve uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarını ortadan kaldırır, devleti de devlet olarak ortadan kaldırır. (F. Engels. Ütopik Sosyalizm Bilimsel Sosyalizm. s: 95-96) Daha doğrusu yine Engels ustanın deyişiyle devlet, süreç içinde yağı bitmiş kandil gibi kendi kendine tükenip söner.

Böylece insan «Kader çağından Özgürlük çağına» geçmiş (yükselmiş) olur.

«Mao Zedung Düşüncesi», «Engels zorunluluklar ülkesinden özgürlük ülkesine doğru ilerleyişten söz etmiş ve özgürlüğün, zorunlulukların anlaşılması olduğunu söylemişti» deyip arkasından hiç yüzü kızarmadan, «bu cümle tamam değildir; meselenin sadece yarısını söylemekte ve kalanını söylememektedir.» diyerek çalıyordu karayı ustanın alnına. Şimdi görelim bakalım Engels Usta meseleyi yarım mı koyuyor yoksa tammı?

«KADER ÇAĞINDAN ÖZGÜRLÜK ÇAĞINA»

«Toplumun üretim araçlarına el koyması ile meta üretimi ve onunla birlikte ürünün üretici üzerindeki egemenliği ortadan kaldırılır. Toplumsal üretimdeki anarşinin yerine sistemli, belirli bir örgüt geçer. Bireysel yaşama mücadelesi kalmaz. Ondan sonra insan ilk defa olarak, belli bir anlamda hayvanlar aleminden kesince ayrılır ve düpedüz hayvanca yaşama şartlarından kurtulup gerçekten insanca yaşama şartlarına girer. İnsanı kuşatan ve şimdiye kadar ona zorbalık etmiş olan bütün yaşama şartları artık, ilk defa doğanın gerçek ve bilinçli efendisi olan insanın egemenliği ve denetimi altına girer, çünkü insan artık kendi toplumsal örgütünün efendisi olmuştur. İnsan, artık, şimdiye kadar insana karşı doğanın kanunları gibi yabancı kalmış ve ona egemen olmuş olan o kendi öz toplumsal eyleminin kanunlarını tamamiyle bilerek kullanır ve onlara egemen olur. Şimdiye kadar doğanın ve tarihin insana zorla kabul ettirdiği bir kaçınılmazlık olarak insanın karşısına çıkan o kendi öz toplumsal örgütü, artık onun özgür eyleminin sonucu olur. Şimdiye kadar tarihi yönetmiş olan, yabancı nesnel güçler, insanın kendi denetimi altına girer. Ancak o andan sonra insanın kendisi, gittikçe daha bilinçli olarak, kendi öz tarihini yapacaktır. Ancak o andan sonra, insanın harekete getirdiği toplumsal sebepler, çoğu zaman ve durmadan artan ölçüde, onun istediği sonuçları verecektir. Bu insanın zorunluluk âleminden özgürlük alemine yükselmesidir.» (F. Engels. A.g.e. S: 100-101)

«Bu evrensel özgürlüğe kavuşturma işini başarmak, modern proletaryanın tarihi özel görevidir. Bu işin tarihi şartlarını ve böylelikle iç yüzünü anlamak, şimdi baskı altında bulunan proletaryaya, başarmaya çağrıldığı bu önemli işin şartları ve anlamı üstüne eksiksiz bilgi vermek, bu, proleter hareketin teorik anlatımının, bilimsel sosyalizmin, ödevidir.» (Engels. A.g.e. S: 103)

Apaçık görüldüğü gibi; Engels Usta meseleyi soyut bilgiçlik taslamak ya da laf olsun diye koymuyor. Tam tersine Usta meseleyi proletaryanın sınıf mücadelesine; yani proletaryanın hem kendini hem de tüm insanlığı hayvanlık konağından kesince kurtarıp, İnsancıl bir örgüte çevirme mücadelesine, yani toplumu kader (zorunluluk) çağından, özgürlük çağına yükseltme (ya da dönüştürme) mücadelesine yol göstersin, ışık tutsun diye koyuyor. Zaten devrimci teorinin görevi de bu değil mi?

Ve Usta «Bu evrensel özgürlüğe kavuşturma işini başarmak, modern proletaryanın tarihi özel görevidir» diyor. Yoksa «çalışmayın, yiyin yatın sadece anlayın yeter» demiyor. Demez de. Çünkü marksizm işçi sınıfının düşünce (dünyayı kavrayış) ve davranış (dünyayı değiştiriş) bilimidir.

«Mao Zedung Düşüncesi» Marksizmin bu özgürlük anlayışını sadece Engels'e aitmiş gibi gösteriyor sonra da «yetersizdir» diyerek karalamak istiyor. Halbuki özgürlük anlayışını Marx-Engels birlikte ortaya koymuş ve Lenin aynen devralıp savunmuştur. Bu meseleyi Lenin Usta şöyle koyar:

«Burada Marks'ın özgürlük ve zorunluluk arasındaki ilişkiyle ilgili görüşlerine özellikle dikkat etmek gerekir: «Özgürlük, zorunluluğun bilincine varılmasıdır. Zorunluluk ancak anlaşılmadığı takdirde kördür» (Engels, Anti-Dühring) Yani özgürlük, tabiata nesnel kanunların hakim olduğunu ve zorunluluğun özgürlüğe doğru diyalektik dönüşümünün anlaşılması (kavranması) demektir. Tıpkı henüz bilincine varılmamış (idrak edilmemiş), fakat varılması mümkün olan «kendinde şeyin», «bizim için şeye», «şeylerin (varlıkların) özünün» «fenomenlere» dönüşmesi gibi. Marx ve Engels, Feuerbach'ınkiyle birlikte özellikle Büchner, Vogts ve Maleschotte'un «vülger» materyalizminin de dahil olduğu «eski materyalizm» de şu temel kusurları buluyorlardı: 1 — Bu materyalizmde «mekaniklik ağır basıyor» ve kimya ile biyolojideki son gelişmeler hesaba katılmıyordu. (Bu gün bunlara elektriğin madde teorisindeki gelişmeleri de eklemek gerekir.) 2 — Eski materyalizm tarihsellikten ve diyalektikten yoksundur. (Yani anti-diyalektik olduğu için metafiziktir anlamında) ayrıca tutarlı ve bütünsel bir tarzda «gelişme» görüşüne bağlı kalmıyordu. 3 — «İnsan Özünü» somut ve tarihsel olarak belirlenmiş «tüm sosyal ilişkilerin meydana getirdiği bir bütün olarak» değil, soyut olarak ele alıyor; bu yüzden de sadece dünyayı yorumlamakla yetiniyordu. Halbuki asıl sorun dünyanın «değiştirilmesi» idi. Yani, eski materyalizm, «pratik ihtilalci faaliyetin önemini anlamıyordu.» (Lenin: Marx ve Engels. Köz yayınları, s. 19-20)

Lenin Usta'nın açıkça koyduğu gibi: 1 — «Mao Zedung Düşüncesi'nin karalamaya yeltendiği özgürlük anlayışı yalnızca Engels'in değil, Marksist-Leninist bilimin bir öğesidir. 2 — Bu anlayış da Marksizm-Leninizmin her konudaki anlayışı gibi proletaryanın «pratik ihtilalci faaliyetinin» emrindedir, onun yol göstericisidir. Bu amaçla ortaya konmuştur.

Bu incelemelerimizden sonra açıkça gördük ki, «Mao Zedung Düşüncesi»nin, Marksist özgürlük teorisini «bu anlayış, çalışmayın, sadece anlayın yeterdir diyor, bu yüzden yarımdır, eksiktir» diyerek suçlaması asılsızdır, saçma bir iddiadan, demagojik bir saldırıdan başka birşey değildir.

Üstelik, dikkatli bir okurun kolayca farkedeceği gibi; «Mao Zedung Düşüncesi» nin sözde Marksizm-Leninizmi aşan özgürlük anlayışı, Marksizm-Leninizmi aşmak şöyle dursun tersine Ustalar'ın çok gerisine düşmektedir. Ustalar, özgürlük meselesini tarihi gelişimi içinde ele alıp, proletaryanın yüce devrim davasının ayrılmaz bir parçası olarak koyarken; «Mao Zedung Düşüncesi»: «Bir kanun keşfettiğinizde onu uygulayabilmelisiniz, dünyayı yeniden kurmalı, araziyi açıp binalar dikmeli, madenler açmalı, sanayileşmelisiniz» gibi sözlerle geçiştirerek meseleyi vülgarize etmektedir. Yani «Mao Zedung Düşüncesi»nin yaptığı, «Anti-Dühring» ve «Ütopik Sosyalizm, Bilimsel Sosyalizm»de meselenin duruca konuşunun vülgarizasyonundan başka birşey değildir.

«Mao Zedung Düşüncesi» bu tavrıyla da ev sahibini suçlayan yavuz hırsız durumuna düşmektedir.

ÇKP Eleştirisi - Devam Edecek

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın Kendi Kaleminden Hayatı

Osmanlı İmparatorluğu, Makedonyası'nın Priştine kasabasında Hüseyin bey Posta-Telgraf Müdürü iken, eşi Münire hanımdan Hikmet Doğuyor. Kosova vilayetinin İştip kazasında hastalanıyor. Bir gece, bektaşi tekkesi türbesinde yatan Ali Baba, sandukasından fırlayarak Seher teyzesinin rüyasına giriyor. Çocuğun iyileşmesi isteniyorsa, Ali adıyla adlandırılmasını, o zaman Hazret'i Ali gibi «Kılıcı kuv'etli» olacağını, yoksa öleceğini bildiriyor: Hikmet «Ali» oluyor. Henüz konuşmasını beceremezken, Pakize teyzesinin okuduğu kız mektebine götürüldükçe, kucaktan sıralar üstüne çıkarılıp davul talitli nutuklar çekiyor. İyi alâmet değil...

Hüseyin bey Yemen-Hicaz PTT Başmüdürlüğüne aktarılıyor. Gidiş o gidiş. Çocuk babanın adını bile anmıyor. Seher teyze ve subay enişte ile Koçan'a, Cumâibâlâ üzerinden Bulgar eşkiyası baskını atlatılarak, Drama'ya iniyor. Serez'den dupduru hatırlıyabildiği tek şey, demiryolu üzerinde bayram eden kalabalıklar ortasına bayraklarla donanmış bir tren gelince, vagonlara sinmiş sakallı Abdülhamit Paşalarının kırmızı feslerini didik didik yırtıp havaya fırlatan Hürriyet oluyor.

Bunun üzerine, anıları silik bir İzmir, Aydın, Muğla'ya gidiş. Tekrar İzmir İkiçeşmeliğine dönüş Balkan harbi patladığı gün, çocuk kendisini yeniden Iştip'te buluyor. Ulusların kanlı göçü başlamıştır. Çocuk, birkaç güne kadar geri dönmek üzere, göçmenler mahşerine kapılıyor. Bir omuzda taşınamaz manliher tüfeği, öbüründe Kur'anı Kerîm kesesi, yollarda kaybola ola, yayan Köprülü'ye, bir buğday vagonuna ulaşıyor. Trenle, yarı aç inilen Selânikte: çocukları insan ve hayvan ayakları altında çiğneyen Panik'in, bezirgân yanında bir hafta çıraklığın, kırk para kazanmak için yarım saat süren tesadüfî hammallığın, yatılıp ta bir daha kalkılmayan ölümün ne olduğunu acı acı öğreniyor.

Bir aile kolunun bulunduğu İstanbul'a geçiş. Zabit Murat dayıyla Erzurum yerine gidilen Kuşadası, «Delice Emin Efendi» nin iptidai ve rüştiye mektebi. Tahta tüfeklerle, asker tâlimleri: Ateş-Barut-Bomba lâkapları. İlk sinema salonunda:

«Bahriyeliyiz biz sağımızdan solumuzdan,

Cûşân ederiz yıldırımı her dağımızdan.»

«Efes» harebelerinde, diz çökerek hedefi 11'den sahici mavzerle vuruş. Birinciliğe Celâl Nuri'nin «Tarih'i İstikbâl» kitabından ödül: düğmesine basınca göklere uçan koltuklar. Saltanatları dinamitle havaya uçuran nihilistler. Teravihten sonra namaz kıla kıla sahura dek câmide uyuya kalış. Çatıveren Birinci Cihan Harbi. Her Allahın puslu günü Sisam adasından sökün edip kasabacığın üç beş yapısını delik deşik etmecesine yıldırımlar yağdıran İngiliz ve Fransız savaş, gemileri. Pakize teyzenin 38'likle vuruluşu. İnsanların tavuk gibi öldürülüşü...

İkinci Muğla'ya gidiş. Aydın-Söke yollarında açlıktan, bitkinlikten can vermiş «Tebdil havalı» Mehmetçikler... Muğla İdadisi, sonra Sultani'si. Trampetçilik. Fifre, Çekirge mücadelesi. Nısfiye, Nay. Mezarlığın sakız ağacına bağlı, gözlere camlanmış, kurşuna dizilen sayısız asker kaçakları. Her gece bir karakolu basan eşkiya Demirci'nin kestiği başlar. Karakolda çeşit çeşit işkenceler. Murat dayının ölümü. Tatilde âşâr damgacılığı. Ekin harmanlarının güzelliği. Ölümden sonra daha acı gelen Osmanlı İmparatorluğunun bozgunu.

İzmir Yunan işgalinde. Depolardan silâh çekme. Kuvayimilliye gönüllülüğü. Havada meteliği tabancayla vuran Yörük Ali Efe. Zeybekler. Aydın Cephesi. Çine köprüsü, «Köyceğiz Kuvayimilliye Askeri Kumandanlığına tayin» ediliş. Toprak beylerinin vurdum duymazlıkları ve nobranlıkları. Dağ Türkmenleri'nin sıcak ana yüreklilikleri. Litoğrafya'da elle basılan Menteşe gazetesi. Bolşevikler? Kızıllar! Bayrağımızın rengi Elaltından İtalyanları çağıran Mutasarrıfa karşı gizli gençlik teşkilatı, ve hücumlar. Muğla ansızın İtalyan işgalinde. Yunan'a karşıymış: «Gavur değil mi?» Yağlı boya kartal resmiyle yayan Marmaris yolları.. Sıtmanın mezarlığa çevirdiği tüm köyler. Rodos'tan İstanbul'a aktarma.

Vefa Lisesi müdürünün Kuvayımilliye kalpağını ve çizmelerini «Talebeliğe yakışıksız» buluşu. Ailenin kökten işçileşmesi Ali Kemal: «Kalpak bir alâmetiûriş oldu. Kalpaklıyı nerde görürsen vur!» Sultani 9'dan İmtihan ile İstanbul Tıp Fakültesi'ne. Ölüm kalım. «Tıbbiye'i Askeriye'i Şahâne»ye müsabakayla müstezadlı gazel :

«Ey melce'i ûlvî, ebedî hislere mâkes
Sail sana bikes
Ya sen de serap, sen de mi mâsumlara kâbus
Bir tâlihe pâbûs?»

Sınıfta çıkan «Yıldız» dergisinde mistisizm :

«Çiçekten buluttan bir şenme alıp
Hû! dedik meclis'i rindâne geldik
Bir lokma, bir hırka, bir külâh kâfi
Yunus'la biz bir imtihâne geldik.
Çoştuk ta, yâhû âsûmâne geldik»...

Tıbbiye Camiinde askerî imamın arkasında tek sâdık cemâat: Hikmet Hüseyin Efendi! Tıbbiye de İstanbul gibi İngiliz işgali altında. «Dünyayı sarsan» broşürler, gazeteler. «Kül yâ eyyühel - kâfirûne...» sûresinden materyalizme atlayış. Türk Ocakları. Kurtuluş, Aydınlık Mecmuaları. Sosyalizm... Anadoluya bütün sınıflarıyla geçme hazırlığı. Gelen gizli emir: «Şimdilik derslerinize çalışın!»

Gece yarısı 101 pâre topla Cumhuriyet ilânı. Cumhuriyetçi Terakkiperver Fırkası. Vazife Gazetesi. Orak Çekiç Dergisi. Akaretlerde Parti Kongresi. Aydınlık Dergisinin Özel Gençlik nüshaları. Orak Çekiçli postalar. Roza Lüksemburg ile Karl Liebknecit'i flütle anış. İhbar. 1925 (1341) yılı Tıbbiyeyi bitiriş. İngilizle Musul meselesi. Birinci Şark İsyanı: Şeyh Sâid. Türk Ocağında söylev. Tophane Bekirağa Bölüğüne «Kapital» ile giriş. Ankara İstiklâl Mahkemesi. «Tarikat'ı Selâhiye». «Silk'i askeri». «Zât'ı şâhânenin atabei ülyasına» suikast maddesi. 10 yıl kürek.

Ne sıraları, ne günleri sezinlenemez batıp çıkmalar. 1. 1928 yılı yeniden «Düyûn'u Umumiye» borçları. «Gitsinler Sultanlarından alsınlar» Demokraside mepus tayin edilmez» İzmir'de? «Ameleden adamları iktidara getirmek» suçu. 4 yıl, 6 ay 15 gün. Siverek yerine: Afyon-Konya-Adana-Müslimiye-Mardin -Diyarbakır yoluyle: «Elaziz Kürdistan'ın Payitahtidir» ve «Alfabesinden cebr'i âlâsına değin» sosyalizm.

1935 yılı MARKSİZM BİBLİYOTEĞİ YAYINLARI'ndan ÇIKAN TERCÜMELERDEN:

1 — Gündelikçi İş ile Sermaye (Marks), 3 — Karl Marks'in Hayatı Felsefesi Sosyolojisi (Lenin), 4 — Karl Marks'ın Ekonomi Politiği Sosyalizmi Taktiği (Lenin) 6 — Ludwig Feuerbach Klâsik Alman Felsefesinin Sonu (Engels), Kapital, (Marks) vs..

ÇIKAN TELİFLERDEN :

2 — Edebiyatı Cediyde'nin Otopsisi,
5 — Türkiye İşçi Sınıfının Sosyal Varlığı,
7 — Emperyalizm Geberen Kapitalizm,
8 — İnkilâpçı münevver Nedir? 9 — Marksizm Kalpazanları Kimlerdir?, Marks-Engels' in Hayatları, Demokrasi : Türkiye Ekonomi Politikası,

1938 — 3 Donanma Kor. Askerî Mahkemesi'nin ilânı: «İşbu kitaplar, erbaşlar tarafından okunmuş ve benimsenmiş ve bu hâl ileride Donanma disiplinini sarsıcı mahiyette görülmüş olmağla kanaati vicdaniyeyi tamme ile» 15 yıl.

1954 yılı Türkiye filipinlerden geri. Kuvayımilliyeciliğimiz (Gerekçe), Vatan Partisinin Kuruluşu, Tüzüğü, Programı, Siyasetimiz, Soğan Ekmek Kongresi, 1957 Seçim Kampanyası. İslâm Hümanizması üzerine Eyüp Söylevi. İlkin dini siyasete âlet etmekten, sonra Vatan Partisi'ni kurmaktan Harbiye Kumandanlık hücrelerinde 6 ay aralıksız bir tek gün, gün ışığı görmeyiş. 2 yıl Sultanahmet aydınlık cehenneminde tutukluluk. Beraat, Münire anne'nin ölümü.

1960 yılı MBK Açık Mektuplar. Anayasa Projesi. 1965: Tarih Devrim Sosyalizm, İlkel Sosyalizm'den Kapitalizme İlk geçiş: İngiltere, Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi, Birinci ve İkinci Kuvayımilliyeciliğimiz.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı Türkiye İşçi Sınıfına sayısız teorik silah bıraktı. O Türkiye gerçeğini araştırırken tüm insanlığın 6-7 bin yıl süren antika çağına da aydınlık getirdi. Toplum Biçimlerinin Gelişimi kitabının ÖNSÖZ'ü O'nun tüm Dünya İşçi Sınıfına, tüm Dünya İnsanlığına bıraktığı 40 yıllık emeğinin ürünü olan TARİH TEZİ'nin trajedisini dile getirir. Dr. H. Kıvılcımlı'nın 50 yıllık Sosyalist mücadelesinin trajedisine de denk düşen bu durumu anlatan ÖNSÖZ'ü sunuyoruz.

Toplum Biçiml

KİTA

ÖN

Marks'ın ve Engels'in birinci özellikleri softalığa dayanamayışlarıdır. Uzun tecrübelerden sonra biraz da şaşarak birşey öğrendik: «Marksistim» diyenlerin çoğu marksizm softalarıdır. Marks ve Engels'in birinci davranışları softa Marksistlerden yaka silkişleridir.

Marks ve Engels'ten sonra gelip te Marksizm softası olmamak çok güç şey. Çünkü Marks ve Engels kertesinde hiç kimse hayatının bütününü kıyasıya araştırmalara ve döğüşmelere verememiştir. Bu iki insan, kendi çağlarına gelinceye dek, hiçbir düşünürün ve devrimcinin yapamadığını yaptılar: İnsanlık kültürünün paramparça ve tepes: taklak duran ulu ehramını tabanı üzerine oturttular. Teori ile pratiğin, birlikte ve tümüyle, bütünlüğünü yarattılar.

Bu muazzam işi tek iki insan başarabildi. Antik çağda olsalar yaptıklarına muhakkak mucize denecekti. Her mucizeyi gösteren insan Marks ve Engels'e gelinceye dek insanüstü bir varlık sayıldı. Tanrının seçkini, peygamber oldu. Tarihte Marks ve Engels ilk defa bütün mucizelerin insan yaratığı olduğunu isbatladılar. Bunu yapmakla da kendi emeklerinin insancıl çabadan başka birşey olmadığını gösterdiler. Mucizeleri buydu.

Onların bu düşünce keşfini başardıktan sonra kalkıp ta kendilerini tanrılaştırmaları yahut peygamberleştirmeleri olamazdı. Böyle bir durum bütün yaptıklarını elleriyle yıkmaları olurdu. Onun için ne düşüncede ve ne de davranışta küçülmediler. Tanrıyı da peygamberi de içlerinde buldular ve duydular. Yaratıcılığı ve yaratıcılığın ortalığa yayılışını ve elçiliğini en yüce kertesiyle düşünce ve davranışlarında yankılattılar.

Marks'tan ve Engels'ten sonra çok Marksistler geldi. Onların yaratıcılık (tanrılık) ve elçilik (resalet) düzeyine bütün ölçüleriyle çıkabilmiş, ancak ne yazık ki yeterince yaşayamamış olan, tek kişi Lenin'dir. Onun için Lenin dışında sayıları yüzbinleri aşan Marksistler Marks'ı her zaman çok geç ve çok güç olarak anladılar. O yüzden eksik anladılar.

Marks ve Engels'in hem eşsiz kültür yükünü ruhlarında bulamıyanlar, hem eşsiz savaşçıl davranışlarını bedenlerine yükleyemeyenler Marksist geçinmişlerdir. İster istemez softa kaldılar. Bir insan softa ise, Marksist veya medreseli olması pek fark etmez. Marksizm evrenin en dokunulmaz keskinlikte diyalektiğidir. O, ham ruhun ve ödlek davranışın kompleksli kişisi çapına indirilemez. İndirilirse Marksizm skolâstiğe çevrilmekten kurtulamaz. Skolâstik Marksistlerin boyutları başka türlüsüne elvermez.

Marks ve Engels'ten sonra dün, bugün piyasayı tutmuş «büyük Marksist»lerin başlarına gelen hep bu sakıncadır. En az Marks ve Engels kadar, bütünüyle gelmiş geçmiş insan kültürünü düşünce dağarcıklarında sentezleştiremezler; en az Marks ve Engels kadar davranış işkencelerine seve seve göğüs gerip katlanamamışlardır. Böyle kimselerin bilimsel sosyalistlikten, marksistlikten kolayca ve rahatça bahsedebilmesi çok görüldü. Yeryüzünde işçi sınıfının ve insanlığın başına yağdırılan teorik ve pratik felâketlerin baş kaynağı öyle kişiler oldu.

Ne var ki, anlatmaya çalıştığımız gibi, bu durum kaçınılmazdı. Toplum için allahlar, tanrılar tarih öncesinde kalmıştı. Peygamberler, yalvaçlar hazreti Muhammed'in pek yerinde belirttiği gibi, kendisiyle birlikte sona ermişti. Sınıflı toplum, çıkarcılığı ve çıkarcılıkta ustalaşıp uzmanlaşmayı insan türünün iliklerine dek işletmişti. Sınıflı toplumda kimse, Marks'ın ve Engels'in değerinde olsa bile, onların katlandıklarına katlanamazdı. Kimse, yaşantısını düşüncesine peygamberce kurban edemezdi. Öyleyken, ortaya gene de bir Marks ve bir Engels çıkabildiyse şükredelim. Birinci Cihan Savaşı patlamasaydı Lenin bile Batı Avrupa'nın kültüre boğulmuş vurdumduymaz şehir izbelerinde, kainatı beğenmeyen dik kafalı bir nihilist damgasını yer, şeytanın bile duymadığı köşesinde toz olup giderdi.

Marks bizden tapınç konusu olmayı değil, anlaşılmayı bekledi ve bekliyor. Daha doğrusu Marks bizden hiçbir şey beklemiyor. Marks hiç kimseden hiçbir şey beklemedi, kendisi için... Ancak, şu insan denilen yaratığın sınıflı toplum medeniyetiyle uğratıldığı onmaz kurnaz hayvanlıktan kurtulmasını pek candan istedi. O istek uğruna kendisini verdi. Kendinden sonra gelenler de Marks'tan herşeyi, hatta gelecekleriden buluşlarını istiyememelidirler.

Antik tarihte, ölü parçalılıktan üstün, dinamik bir bütünlük bulunduğu yüz yıldan beri sezilmişti. O sezi ile yazılmış araştırmaların bir bölüğünü, **Tarih, Devrim, Sosyalizm** ve ilh. kitaplarını, ancak 1965 yılı yayınlama fırsatını bulduk.

Beklenebileceği gibi orada konulan tarih tezi bir zindan kuyusunun duvarına vurulmuş yumruğa benzedi. Yankısız kaldı. Emperyalizm çağına girmiş kapitalizmin her sosyal araştırmayı kültür kargaşalığına getirerek baltalayan kasıtlı körlüğünden ve sağırlığından daha olağanı aranamazdı. Onun skleroza uğramış çökkün beyninden başka tepki beklenemezdi.

Tarih tezini sosyalist dünya da olmamış saydı. İktidara gelmiş bir sosyalist düzenin kendine göre ideolojik yeterliği vardı. Lenin'in değil, Marks'ın bıraktığı yerden daha ileriye gitmek bir ihtiyaç olmuyor, tersine ürküntü yaratıyordu. Böylece, marksizm kertesine diyalektik bir doktrin, öğrencileri önüne konulmuş ve ezberlenilmiş kalıyordu.

Geliştirilmeyi bekleyen teorik ve pratik problemlerle mi karşılaşıyoruz? Kendi kendisine yeterli bir doğmatizm, otorite arıyordu. Objektif gerçeklikler ve somut araştırma sentezleri dışında otorite sırf mevki, rütbe veya tanınmışlık, ün yahut geçerli poz takınmak anlamına geliyordu. Böyle bir otorite taslayışı, skolâstik dışında her tepkiye engel oldu.

Acı da olsa görmezlikten gelinemez. Sosyalist teorisyenler ekonomik, politik ve edebi otorite dışına çıkamaz hale geldiler. Doğmatizmin kaçınılmaz beyin kireçleşmesi başlamıştı. Marks'ın bir konu üzerine söyledikleri varsa, ne âlâ. O sözler, metinlere oldukça sadık kalınmaya çalışılarak, aktarılıyordu. Eğitim görmüş işlek medrese bilgini çabaları tatlı tatlı döktürülüyordu.

Marks o konuda söylenilmemiş bir nokta görüp ileride araştırmayı mı not etmişti? O notun anlamını bile tartışmak kutsallığa aykırı tutuluyordu. Sırf sözde maksizm'in yanılmazlığını ispatlamak erdemi ağır basıyordu. Bu erdem bir pratik lâtası gibi sırtlara giyilerek sarsılmaz büyüklüklerle susuluyordu.

Marks'ın Antik Tarih konusundaki araştırmaları, bütün teorik derinliğe rağmen, tamamlanmamış bir eserdir; o zamanki verilerle tamamlanabilmesine de imkân yoktu. Bu yüzden, Marks gibi, Engels'te yayınlamak istemedi. Kautski'lerden ise böyle bir şey zaten beklenemezdi. Üstünden yüz yıla yakın zaman geçtikten sonra, tam da evrenin yüzünü değiştiren Stalingrad savaşının kızılca kıyametleri ortasında bu araştırmalarla kim uğraşacaktı?

Sovyet Bilginlerinin her sosyal araştırması, en **demokrat** ve **hürriyeti seçmiş** Batı Dünyası için, içinden yedi başlı ejderha fışkıracak bir kapalı kutu idi. Marks'ın **Grundrisse** incelemesi üzerine bir Sovyet araştırması varsa bile duyulamazdı. Hele Türkiye kendi kömür perdesi ardında saklambaç oynamaktan, **demir perde** arkasını işitmeye vakit bulamazdı.

Batı'nın sosyal bilimler alanında oynadığı bu «görmek istemiyen körlük» rolü, sahici körlükten daha aşırıca görmezlikler yaratıyordu. Batı Toynbee ayarında Entelijans Servis'in doğucul sosyalizm sektörünü yaratmıştı. O sektörde teorisyen geçinen burjuva ideologlarına rahatça at oynatacakları bomboş alanlar bırakılmıştı. Bizim: **«Mister Toynbee Tarih bilimini altüst ediyor»** eleştirimiz, o köpeksiz köye değneksiz gezenlere karşı deneme idi. Birkaç edebiyatçı bu denemeyi şöyle okuyup geçti. İçlerinden o denemenin lânetlenip unutulacağını düşünen birisi, denemede yazılanları anlayabildiği kadar biçimsizleştirerek eşine dostuna, hatta üniversitemizin bilginlerine kendi orijinal buluşları diye, ucuz pahalı, toptan parakende satmakla yetindi.

Böylece Antik tarih üzerine açılan her problem ölü noktada örtbasedildi. Bu nokta

...rinin Gelişimi

...INA ... ÖZ

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

mezara çevrildi. Bu mezarın kapıları İkinci Cihan Savaşı'ndan sonra ansızın açıldı. İçinden hiç umulmadık canlılıkta geri kalmış ülkelerin akıncı eğilimleri fırladı. Bunlar Çin'den Afrika'ya, Küba'ya dek Antiklikten ve egzotiklikten başka değerlerine metelik verilmeyen yeryüzü ülkeleriydi.

Geri ülkeler, klasik burjuva mukaddes ve muazzez «KİŞİ MÜLKİYETİ» prensibine metelik vermeksizin, doğru sosyalizme akın etmişlerdi. Avrupa yeni bir «ULUSLARIN GÖÇÜ» ne uğramışa döndü. Hayat gibi kültürün de büyük değerleri sarsıldı.

Avrupa yeryüzünün beş yüzyıllık «ÖZEL TEŞEBBÜS» cennetiydi. «HÜRRİYET İÇİN HÜRRİYET» aşığı geçiniyordu. Oysa, Batılı kapitalizm sürülerinin dışında, 7 bin yıllık Antik tarihi doldurmuş kaçınılmaz bir dünya yatıyordu. Geri ülkeler o dünyanın ölmezliğini güneşin altına çıkarıyorlardı. Ayaklanıyorlar, şahlanıyorlar, sosyalistleşiyorlardı. Bu neydi?

Soruya karşılık Çin'den Mısır'a, Cezayir'den Küba'ya dek bir davranış çıkmıştı. Tümüyle sömürge ve yarı sömürge yığınları sosyalizme geçiyorlardı. Ancak; zenginliğe boğulan Avrupa'nın kuşa döndürülmüş sosyalizmine benzemeyen bir olaydı bu. Fukaralıkla bunalmış geri ülkelerin beklenmedik zaferleri sosyalizm kazancına giriyordu. Batı dünyasının sağlı sollu bilginleri gözlerini faltaşı gibi açtılar.

Marksizme içten inanmış, Batılı sol düşünürler vardı. Sömürgeler dünyasındaki gidişin sırrını aramaya koyuldular. Marksizm metinlerinde üzerine oturtulmuş bir işaret bulunup bulunmadığına eğildiler. Samimi idiler. Müslüman kişiler, uçağı ve radyoyu Kur'an ayetlerinde daha önceden belirtilmiş görmüyorlar mıydı? Kimi Marksistler de, o saf iyimser düşünüş ile, Marks'ın dışında «hakikat» bulunamayacağına inanmışlardı.

Hakikatı buldular. Marks'ın İkinci Cihan Savaşı ortasında gürültüye gelmiş **Grundrisse** (Kapitalizm-öncesinde Mülkiyet Biçimleri) yazısı ortada idi. Orada Doğulu ve **Asyalı** bir üretim ve mülkiyet biçimi konu ediliyordu. Şimdiki Doğulu-Asyalı'lar dünyanın altını üstüne getirecek atılışa kalkmışlardı. Onları anlamak için Marks'ı okumalıydı.

Marks'ın **Grundrise'si** ilkin İngilizce'ye (1965) yılı) çevrildi. Aynı yılın Mayıs ayında Fransız Maurice Godelier: **«Asyalı Üretim Tarzı»** üzerine Cezayir olayını yerleştirmeye çalıştı... Türkiye'de **«Tarih, Devrim, Sosyalizm»** ve **«İlkel Sosyalizmden Kapitalizme İlk Geçiş: İngiltere»** kitapları, Avrupa'da olanları bilmeksizin 1964 kışında matbaaya verildi. 1965 baharında basımı biterek piyasaya çıktı.

Türkiye'mizde özellikle solcu veya sosyalist, hatta koyu marksist olan kişilerimizin bir güzel huyları vardır. Dünyanın yedi iklim dört bucağında, okyanusun derin diplerinde ufacık bir batılı düşünce işittiler mi, yeryüzünün en çoşkun heyecanı ile onu kamuoyuna sunarlar. Batıdaki yazıları Türkçe'ye çevirmek için can atarlar. Türkiye'de kendi içlerinden biri aynı konuları işlemişse, yüzüne karşı «vallaha bilmem» derler, ardından katıla katıla değilse bıyık altından gülerler.

Gün, 1967 yılının 10 uncu ayı, Beyoğlu'ndaki kitapçı İSEA dergisini getirtmiş, Fransız Marksologları orada **Grundrisse**'yi yayınlamışlar. Dürüstçe, olduğu gibi metni vermiyorlar. Kimi yerlerini atmışlar. Kimi cümlelerini paşa keyifleri öyle dilediği için sulandırmışlar. Demek Marks'ı böyle aktarış Marksologluğun şânındanmış. Marks'ın bir ömür boyu kan kusarca savaşarak edindiği düşüncelerine bir saygısızlık sayılabilir bu İSEA tercümesi. Gene de onu elimizden atamıyoruz. Bir de İngilizce'si var. O daha dikkatlice. İngilizce ile Fransızca'yı çetrefil yerlerde karşılaştırmaya gittik.

Aşağıda 1858 yılı yazılmış **Grundrisse**'yi 1965 yılı yayınlanabilmiş Tarih tezimiz açısından yorumlamayı deniyoruz.

İlk karşımıza çıkacak tepkiyi biliyoruz. Türkiye gibi horoz ötmez, gün batmaz bir ülkede «ne idiği belirsiz» bir adı işitilmedik kişi Tarih tezi uydurmuş. Şimdi de tezini Marks'la karşılaştırıyor. Bu ne cür'et? Kendini beğenmenin gülünçlüğü, ilh...

Kendimize diyalektik materyalistçe düşünme görevini ve hakkını yasaklamaya kırk yıldır katlanamadık. Batılı veya Doğulu büyük marksist otoritelerin bu konuda ne diyeceklerini öğrenmek isterdik. Onlarınsa pek küçük ve geri ülkelerde, olaylar dururken, düşünceleri ele alıp uğraşmaya vakitleri yok. onun için, dünyamızın bir sapa bucağında çalışmakla yaşamaktan başka bir suç işlemediğimizi sanıyoruz.

Biz araştırmamamızı bitirdiğimiz gün **Grundrisse** Türkçe'ye çevrildi. Ne var ki, **Grundrisse**'de tezimizi değiştirmeye yol açacak bir tek satır görmedik. **Grundrisse**'yi Türkçe'ye çeviren şöyle bir cümle yazmış:

«Diyalektik metodu Marks, yalnız kapitalizmin değil, insanlık tarihinin bütün dönemlerinin tahlilinde uygulamıştır.»

Bu cümlede iki yanılgı göze çarpıyor:

1 — Önce Marks, diyalektik metodu, bütünüyle kapitalizm üzerinde uyguladığı kadar bütün tarihe uygulayacak vakit bulamamıştır. Bu hakikati marksistler'in yalanlamaları neye yarar? İslamlık'ta «içtihat kapısı kapanmıştır» diyen bir softalık vardır. Büyük mezhep kurucularından sonra yeni hiçbir şey söylenemiyeceği anlamına gelir. Böyle bir anlayışı **Grundrisse**'nin kendisi kabul etmiyor.

Marks şöyle notlar koymuştur:

«Bütün bunlar üzerine, daha ayrıntılı ve daha derinleştirilmiş olarak, yeniden dönülmelidir.»

Türkçe tercümesinde bu anlam biraz gölgelendirilmiş. Nitekim metin içinde tercüme gölgeleri arasıra yanlış, hatta ters anlam karanlıklarına dek düşmüş.

2 — Marks, «İnsanlık tarihinin bütün dönemlerine» diyalektiği uygulayamazdı da. Erken ölüşü bir yana, sağlığında Morgan'ın Tarih öncesini bile yorumlamaya yetişemedi. O zamandan beri arkeoloji ve benzeri bilimler henüz «İnsanlık Tarihinin bütün dönemlerini» ancak açıklamaya çalışabiliyor.

Sermayenin kişicil mülkiyeti, hangi ortak mülkiyet biçimlerinden nasıl doğdu? **Grundrisse**, yalnızca bunu inceler. Bütün tarih dönemlerine o açıdan bakar.

Marks'ın **Grundrisse**'yi kaleme aldığı günler Irak, Mısır, Hint, Çin medeniyetlerinin kadım köklerinde Kent'in oynadığı ana rolü belirtecek materyal yetersizdi. Ne var ki, bugün o konuda ortaya çıkmış yeni elemanları yok saymak, en azından tarihcil maddeciliğe karşı (Marks'ın da, Engels'in de en iğrendikleri) iki yüzlüce bir dalkavukluk yapmak olur. Diyalektik maddeciliği medrese skolâstiği ile karıştırmayan her araştırıcı olaylara göz yumamaz.

Marks'ın 1858 yılı belirttiği ortak mülkiyet karekteristikleri gerçek değilmidir? Yerden göğe dek gerçekliğin ta kendisidir. Ancak, bu karekteristiklerin gölgeli yerleri Marks'ın kendi eliyle koyduğu notlarda okunuyor. Marks'ın da, ondan sonra Engels'in de yaşadıkları sürece **Grundrisse**'yi yayımlamamış olmaları o bakımdan düşündürücüdür. Bu iki insan o dâhiyane incelemelerdeki derinliğe rağmen, eksik birşeylerin saklandığını sezmiş gibidirler.

Açıklamış olalım. Türkiye «osbscurantisme» denilen bir Ortaçağ artığı bilim ve bilinç yasakçılığına değnekçilik edenler ülkesidir. İlk defa 1939-1942 yılları 1100 sahifelik iki cilt olarak Moskova'da yayınlanan ve 1953 yılı tıpkı basımı (Berlin, Dietz) yapılan **Grundrisse'nin** aslı bir türlü elimize geçemedi. Ancak 1966 yılı Fransa'nın «Uygulamalı Ekonomi Bilimi Enstitüsü» (İSEA) tarafından epey senli benli «Marksologca» yapılmış tercümesi (Chaiers de L'İSEA, Aout 1966) 1967 Ekim'inde geldi.

O tarihe dek **Grundrisse** erüdisyon kırkambarında muska gibi saklanmışa benziyor. Üzerinde yayınlanmış (herhalde Batı ölçüsünde) üç etüd anılıyor:

1 — E. J. Hobsbawm'un yazdığı girişi ile 1964 yılı **«Pre-Capitalist Economic Formations»** bölümü İngilizce'ye çevriliyor. (Lawrence and Vishart, London). Aynı metin 1965 yılı Jack Cohen tarafından New York'ta (International Publishers) te yayınlanıyor.

2 — Fransız Maurice Gaudelier 1965 Mayıs'ı «Yeni Zamanlar» dergisinde: **«La Notion de Mode de Produetion Asiatique»** adıyla bir etüd yapıyor. Bu etüd hemen Türkçe'ye çevriliyor. Maksat 1965 yılı başında yayınlanan **«Tarih, Devrim, Sosyalizm»** araştırmamızı «Marks'tan habersiz» ve «modası geçmiş» bir çaba gibi göstermekmiş. Aslında Gaudelier'nin yazısı, Marks'ı ve açtığı çığırı anlamaksızın yalnız **«Asya-tipi Üretim»** deyimini klişeleştirmekle kalmış, iyi dilekli ama dar görüşlü bir «üstada sadık öğrenci» denemesidir. Türkçe'-

(Devamı Sayfa 15'de)

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı Ölümünün Altıncı Yıl Dönümünde Anarken

Toplum Biçimlerinin Gelişimi kitabının önsözünde Dr. Hikmet Kıvılcımlı şöyle der: «Marks bizden tapınç konusu olmayı değil, anlaşılmayı bekledi ve bekliyor. Daha doğrusu Marks bizden hiçbir şey beklemedi; kendisi için... Ancak şu insan denilen yaratığın sınıflı toplum medeniyetiyle uğratıldığı onmaz kurnaz hayvanlıktan kurtulmasını pek candan istedi. O istek uğruna kendisini verdi.»

Dr. Hikmet Kıvılcımlı da genellikle dünya insanlığından ve özellikle de Türkiye insanından hiçbir şey beklemedi kendisi için. Özellikle Türkiye halkının «sınıflı toplum kurnaz hayvanlığından kurtulmasını candan diledi. «Bu dileğin gerçekleşmesi için tüm ömrünü (bir saniye bile nöbet yerini terketmeksizin) Türkiye insanının kurtuulşu için çekinmeden, hiç ikirciğe düşmeksizin cömertçe verdi.

Onun tüm Türkiye insanlarından, özellikle de sosyalistlerinden beklediği ANLAŞILMAKTI. Önemli olan onun kişisel anlaşılması da değildi. Tüm isteği Türkiye gerçeğinin anlaşılmasıydı. Hapishaneleri her seferinde üniversiteye çevirerek yüzlerce kitabı hep bu amaçla yazmıştı. Ömrünün 22 yılını hapishanelerde geçirmesine neden olan pratiği bu amaçla yaşamıştı. Daha 17 yaşında Yörük Ali Efe çetesinde Mustafa Kemal daha Samsun'a çıkmadan emperyalistlerin uşağı, işgalci Yunan ordusuna karşı silâha sarılarak Birinci Kuvayimilliye Savaşında yerini almıştı. Sosyalizm savaşındaki yerini ise ta tıbbiye talebesi iken aldı. Ve 50 yıl tek bir saniye bile nöbet yerini terketmeden, son nefesine dek en ön safta döğüştü.

DR. HİKMET KIVILCIMLI'NIN TEORİSİ

O sosyal hayatın içinde iken hiçbir örgütsel ve kitlesel hareketin dışında kalmamıştır. Hep örgütlü olmuş, hep sosyal ve politik pratiğin en ön safında bulunmuştur. Bu özelliği, hakim sınıfların her zılgıdının kurbanları arasına sokmuştur onu. Bir de yedibin yıllık Tefeci-Bezirgân antika toplum insanlarımızın provakasyonları O'nu âdeta hapishaneler müdavimi kılmıştır: «Devrimci savaşa en kanlı en kısır ve nankör şartlarda gönüllü, baştan kara, gözü kara girdim. Niçin? Öyle mi, istediğim için? Evet, ama öyle istemek **zorunda** bulunuşum neden tutumuna toz konduracakmış? İlk adımımı atar atmaz belki başkası bulunmadığı veya göze alamadığı için, bir savaşın en yüksek basamaklarına, Merkezlerine, Genel Başkanlıklarına, aklımdan bile geçmiyerek itildim. Ne istedim o katları, ne bulunca yadırgadım.» (Dr. Hikmet Kıvılcımlı Yol Anıları (dışarıya çıkışından ölümüne dek yazdığı günlük) 14.6.1971).

«1925'den 1960'a dek 35 yılda, 22 yıl «içerde» kalınca, «dışarda» geçen toplam ömrüm: 13 yıl. Onun da 1950-57 arasındaki 7 yılını at: doğru dürüst 25 yılım süresince 6 yıl «dışarda» ya kalmışım ya kalmamışım. Ya yaşamışım, ya yaşamamışım. Onun bölük pörçük darmadağınıklığı, «kaçmaktan koşmaya vakit bulamamış» olması... Yaşama anlamını mı komuş» (Yol Anıları 8.7.1971).

Evet Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın hayatı kaba çizgileriyle bu kadar basittir. 1925'de 23 yaşında bir delikanlı iken başlayan hapis hayatı, 1950'ye kadar tam 19 yıldır. Geriye kalan 6 yıl ise mahkûmiyetler arasındaki bölük pörçük yaşam dilimleridir. Ama bu bölük-pörçük zaman dilimleri bile saniyesi boş geçirilmeyen pratik ve teorik mücadele ile dopdoludur.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı anlamanın esası işte 69-70 yıllık ömründe içerde geçirdiği bu 22 yılda yatar. O hapiste hiçbir zaman, yıkıma, çözülmeye, dağılmaya uğramadan dimdik ayakta kalmıştır. Her hapse girişte hapishaneyi üniversiteye çevirmiştir. Daha 1929 İzmir Davasında mahkûmiyet kararını okuyan hakime: «Dört buçuk yıl bir kızıl profesör yetişmek için iyi bir süredir.» diyordu. Öyle oldu. 70 yıllık ömrüne yüzlerce yayınlanmış ve sayıca yayınlananlardan daha kabarık yayınlanmamış eser sığdırdı. Türkiye devrimine sayısız teorik silah bıraktı.

Onun, en elverişsiz ortamı bile üniversiteye çeviren azmi Lenin'in şu basit ama can alıcı öğüdünden kaynaklanıyordu: «Kendi ülkesinin, tarihini, ekonomi politikasını, sınıf ilişkilerini özge orijinallikleri içinde araştırmak.» Kendi ülkesinin orijinalitesini araştırmak ise O'nu insanlığın 6-7 bin yıl sürmüş olan Antika Tarihini incelemeye götürür. Kendisinden dinleyelim:

«Bugünkü Türkiye'yi anlamak için, onun, dün içinden çıktığı (daha doğrusu bir türlü içinden çıkamadığı) Osmanlı tarihine inmek gerekti. Osmanlı Tarihinin Maddesine girince, onun İslam Medeniyetinde bir «Rönesans» olduğu belirdi. İslam Medeniyeti: tıpkı Grek ve Roma Medeniyetleri gibi, Kent' ten (Cite'den) çıkmış Antika (kadim) medeniyetlerden biriydi. İlk Sümer öncesinden (Protosümerlerden) İslam Medeniyetine gelinceye değin sıralanan antika medeniyetlerin hepsi de: hem birbirlerinin aynı, hem birbirlerinin gayri olarak birbirlerinden çıkagelirlerken, hep aynı gidişi (proseyi) gösteriyorlar ve bir tek kanuna uyuyorlardı.

Günümüze değin uzanmış bütün problemlerin: sebep-netice zincirlemesiyle nasıl tâ Protosümerlere dek dayanıp çıktığı dupduru anlaşılmadıkça, hiçbir **somut** (konkret) Tarih olayı gereği gibi aydınlanamıyordu.» (Dr. H. Kıvılcımlı. Tarih Devrim Sosyalizm, s. 5-1965).

Bütün enerjisiyle bu ana meseleye eğildi. Marks-Engels, Kapitalist Toplumun yüzündeki peçeyi kaldırmayı ana görev edinmişlerdi. Lenin ise İnsanlığın anacık-babacık gününde devrimin somut meselesine eğilmekten proletarya devriminin orjinal teorisini ve pratiğini geliştirmekten antika tarihe zaman ayıramamıştı.

Bu görev kendisinden sonraki Marksistlere kalmıştı. Kıvılcımlı Usta bu görevi «içeride» ya da «dışarıda» olduğuna bakmaksızın bilinçlice-kararlıca yerine getirdi. İnsanlığın 6-7 bin yıl sürmüş olan kadim (antik) çağına aydınlık getirdi. 40 yıllık araştırmasının ürünlerinden **Fetih ve Medeniyet** 1953 yılında yayınlandı. Kendisinin **Tarih Tezi** diye adlandırdığı bu orijinal araştırmanın derli toplu ilk yayınlanabilmesi 1965 yılı mümkün oldu: **Tarih Devrim Sosyalizm** yayınlandı. Aynı yıl «teknik sebeplerle ikinci cilt olarak basılan **«Tarih Devrim Sosyalizm ışığında ilkel sosyalizmden kapitalizme ilk geçiş İNGİLTERE** gün ışığına çıkabildi.

Kendisini Kadim tarih araştırmasına yönlendiren Türkiye ve Osmanlı üzerine: **Osmanlı Tarihinin Maddesi, Türkiye'de kapitalizmin gelişimi (1965)**, Kuvayimilliyeciliğimiz (1957), **ikinci kuvayimilliyeciliğimiz (1965), Emperyalizm - Geberen Kapitalizm (1935) Demokrasi: Türkiye Ekonomi ve Politikası Hakkında** (1937) v.s. v.s. eserleri yayınlanır. Fakat bütün bu sayısı 40'ı geçen eser ve yüzlerce makaleye rağmen, asıl yayınlanmamış eserleri çoğunluktadır. 22.8.1971 günü (ölümüne 49 gün kala) Prostat kanserinden çektiği büyük acılar arasında şöyle anımsar yayınlama fırsatı bulamadığı eserlerini:

«Niçin yaşıyorum? İşlerimden hemen hiç birisi bitmedi, kimin bitmiştir ki? İşten örnek bildiğim Marks-Engels neyi bitirebildiler?».

«Marx, bütün ömründe kendisini verdiği «kapital»inin bir tek tomunu (ona sigara parası bile getirmeyen, şimdi bütün dünya kitapçılarını zengin eden cildini) yayınlanmış görebildi. Kan kusarak, beyni işlemez halde öldü. Ardında can ve düşünce yoldaşı bir «Engels» meleği mi vardı? Onun nasıl can verdiğini nedense kimse açıklamamış görünüyor. Doktrinin adı «Marksizm» ya. Engels de bu adı kabul etmiş. Kim bakar Engels'e? O bile binbir pratik enternasyonal iş ortasında azıcık proletarya bilinci işçi sınıfı uyancı görür gibi olmakla yetinmiş. Giriştiği «Kapital» el yazmalarının ancak ikinci ve üçüncü tomlarını okunacak ve «Yaşasaydı Marks'ın da yapacak olduğu» biçime sokabilirdi. Kapital'in ondan sonraki asıl tarihçil araştırma bölümü: 12 orta alt halinde çıkabilmek için, Engels'in ölmesini mürted Kautski'nin kendini biricik Marksist üstad olarak tanımlamasına yarayacak elini beklemişti.

«Lenin'in, derlenen kırk-elli cilt yazılarına ve 1917 Ekim zaferine rağmen, hangi işi bitmişti, kendisinden başka hangi işi bitmişti öldüğü gün? Onun bereket ordu ordu kuşakları vardı.

«... Varlığın tümü içinde en şaşmaz tek kural olan bu diyalektik, kimin için başka türlü olabilir? Öyleyken, ölüm töreninden ay-

rılır ayrılmaz doluktum: İşim bitmemişti. «İki çuval» acep yok edilmiş miydi? Türk Burjuvazisinin bu son vandalizmi, en çok Berlin'deki külah kapıcılarının hoşlarına gidecekti. Ordu katırları, niçin ve ne yaptıklarını bilmeksizin, yazdıklarını, kırk yıllık temize çekemediklerini çiğneyip geçmekle, yahut yakmakla yetineceklerdi. Külah kapıcılar «Oh!» çekeceklerdi. Yok edeceklerdi beni öldükten sonra.. Bunu istemiyordum.

«Ölümden öte şey mi olmak istiyordum? Gülünçtür o kuruntu. Herkes ne ise odur. Yeni bir şey olunmaz ölünce. Ancak yaşayışım boyunca o bir avuç yarı serseri ciğersize sırf iyilik oluşumla bol bol bağışlaya durdu ğum fırsatları bu son yaptıklarından sonra olsun, gene, ölmekle, bir daha kaptırmak hoşuma gitmiyordu. Onlara olsun, yaşadıkları sürece olsun: «Başbelası Kıvılcımlı'nın izini tozunu sildik, süpürdük ya» rahatlığını, kârı sağlamasaydım.. diye bir «küçük insan» kaygısı olmalı bu. Şimdi gülümsüyorum kendi kendime. Müthiş hastalığın dünkü korkunç ve çıldırtıcı saldırısı demek kafatasının bir deliğine sinmiş küçük burjuva izini yuvasından uğratmış.» (Yol Anıları).

Yayınlanmadığı, hattâ temize çekmeğe bile vakit bulamadığı «iki çuval» dolusu teorik hazine bırakıp gitti, yayınladıklarına ek olarak. Yine de «işim bitmedi». Diyerek öldü. Zaten onun gibi tüm varlığının proletarya hareketine vakfetmiş bir devrimci için görev bitemezdi.

Türkiye Sosyalist Hareketine teorik katkısı sadece tarih tezi ile sınırlı değildi. Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın günün her pratik meselesine Lenin'in deyimiyle «Teorinin ışığını düşürmeyi» devrimci görev, sosyalist sorumluluk kabul etti. Her olanağı değerlendirerek, yazdıklarını yayınlamaya, kitlelere ulaştırmaya çalıştı. Bu amaçla «Menteşe», «Aydınlık», «Çaltı».dan «Sosyalist» gazetelerine «Marksizm Bibliyoteği»nden «Tarihsel Maddecilik Yayınları»na kadar vs. vs. olanakları kullanarak, bilinen 26 takma akla oturmak, dinlenmek nedir bilmeksizin araştırdı, yazdı.

Türkiye'de örgütlü proletarya hareketinin 1958 «Vatan Partisi» tevkifatı ile kesin dağılışa uğramasından doğan kaostan bir TİP zuhur ettirildi. TİP'in daha doğarken tarihle bağını kesip, tarihi kendisi ile başlatması, kırk yıllık sosyalist geleneği, teorik, pratik deneyleri reddetmesi kaçınılmaz sonucu yarattı: Türkiye solunda Başsız Develik. Bu dağınıklığın kalkması Türkiye Sosyalist hareketinin örgütsüzlük anarşisi batağından çıkıp, **PARTİLİ** mücadeleye geçmesi için teorik ve pratik çaba yine Dr. Hikmet Kıvılcımlı'dan geldi: **«Uyarmak İçin Uyanmalı - Uyanmak İçin Uyarmalı» TİP'e teklifler»**, Türk solu ve aydınlardaki yazıları, 1967-1970 **«Sosyalist»** gazeteleri, **«Anarşi Yok! Büyük Derleniş!»** broşürü, **«Oportünizm Nedir?», «Halk Savaşının Planları», «Devrim Zorlaması - Demokratik Zortlama»** vs. kitaplarını bu amaçla yayınladı. Ama bu çabalar da tüm çabaları gibi susuşa getirildi. 12 Mart faşizmi bile akılları başa devşirmedi. Türkiye solunda dağınıklık o günlerden kat kat beter sürüp gidiyor. Ve onun tezleri çevresinde susuş «Garp Cephesinde Yeni Bir Şey Yok» hesabı sürüyor.

DR. HİKMET KIVILCIMLI'NIN PRATİĞİ

«Gizli polisinden yabancı casus teşkilâtına dek her güç kapitalizm ilişkileri ortasında proleter sosyalizmi yerine burjuva sosyalizmini üst getirmeye çabalar. Şirket sermayeleri kadar büyük, kapitalizmin maddi manevi silâhları kadar güçlü emperyalizm iktidarı kadar aktüel olan bu çaba ister istemez bütün akan suları durdurur.

«Kapitalizm gerçekleri böyleyken bütün bu akıntılara karşı kürek çekmek nedir diye sorulunca, verilecek karşılık kendiliğinden şöyle olur: «ENAYİLİKTİR», Yahut «BUDALALIKTIR»: Kapitalist sınıfı iktidarda kaldığı sürece, gerek feodal kafa için, gerek kapitalist bireyciliği için ülkücülük enayilik olarak kalacaktır.

«Çünkü proletarya sosyalizmi her gün dört bir yandan binbir açık yumruk yiyecektir, binbir gizli suikaste uğratılacaktır. Ne yapılacak yapılacaktır, proletarya sosyalistlerinin çanlarına boyuna ot tıkanacaktır. Kapitalizm STATÜKOSU açısından başka türlüsü akla bile getirilemez.

«Böylesine kör körüne, parmağım gözüne bir olay, bir «GERÇEKLİK» değil midir? Evet, gerçekliktir. Ona bundan yüz küsur yıl önce Karl Marks «REAL POLİTİKERLİK» adını vermiştir. Türkçesi, sözü sözüne tercüme edilirse, «gerçek politikacılık» diye çevrilebilir. Ancak ne Marks, ne Engels öyle bir «real politiker»liği bütün ömürleri boyunca ellerinin tersiyle tiksinerek itelediler.

«Böyle bir durum önünde «real politikerliğe karşı direnenleri burjuva sosyalizmi daha az küçümsemez. Onlara, eziyet çekmekten zevk duyan hasta mazohistler damgasını vurur. Bile bile kendilerini ateşe atan enayiler gözüyle bakar. Çünkü «real politiker»lik gibi şanlı şerefli, yağlı çıkarlı kolay yol dururken, o inatçı kimseler direnmişlerdir. Onların kafa tutuşlarını kafasızlıklarından başka şeye bağlamak mantığa sığmaz. Proleter sosyalistlerinin düşündükleri ve yaptıkları saçma mantıksızlıktan başka türlü «tarih» edilemez. Yeni deyimle «tanımlanamaz».

«Ne var ki o bir anlık açık gözce «TANIMLAMAYI» tarihçil gerçekliğin akışı içinde bir gelişim olarak ele aldık mı, kazın ayağı değişmeye başlar. Bir kere «real politiker»lik kavrayışı kapitalizmin daha emperyalist iktidarı ile birlikte sarsılmaya başlar. Emperyalizm süresince bir alışkanlık olarak güdülürken bile, ikircikle karşılanmaya başlar. Burjuva sosyalizmi bir şeye dikkat eder. Kapitalizm gidişi birçok kişilerin, en iyi proleter sosyalistlerinin teker teker başlarını yiyiyor mu, yemiyor mu?

«Yiyor. Ancak o gidiş aynı zamanda hiç durmaksızın kapitalizmin de başını yiyip kemirmektedir. Bu olay önünde bile burjuva sosyalizmi kurnazca göz kırpıp şöyle düşünür:

«İyi ya, biz de kapitalizmin bittiği günü bekliyoruz. Kapitalizm tükendi mi, sırtımızda yumurta köfesi yok! proletarya sosyalizmine dönüveririz. Dönünce ablar, döner dolaplar. Ve ilh.»

«TAKTİK YAPTIKDI.» yahut «İNKÂRIN İNKÂRI» yolundan diyalektiği uyguluyoruz deniliyor ve denilecek. Burjuva sosyalistleri gerçekten de, hattâ proletarya sosyalizminin proletarya diktatörlüğü çağlarına bile kolayca uymuşlardır.

«Ar değil, kâr» dünyası mı? Burjuva sosyalizmi burada da söyleyecek söz bulur. «Marksizm, küçük burjuva ahlâkçılığı değildir» der. Ve böylece «Enayilik», yani sürünmek ve yenilgi bir yol daha kapitalizm çağında proletarya sosyalizmine inananlara düşmüş sayılabilir». Dr. Hikmet Kıvılcımlı. İş Veren Sosyalizmi - İşçi Sosyalizmi (Türkiye'de Sınıflar ve Politika s. 55-58).

Bu yaptığımız uzunca alıntıda Kıvılcımlı ustanın anlattığı «REAL POLİTİKERLİK» hiçbir zaman onun harcı olmadı. Yetmiş yıllık ömrü boyunca hep, «enayilik sayılabilecek yenilgileri hep proletarya sosyalizmine olan sonsuz inancıyla göğüsledi. Hem de yetmiş yıllık ömründe, elli yıllık sosyalizm mücadelesinde, hiç yenemeden, hep yenilerek ama bir saniye, bir an bile aksamadan, yılmadan, hep hak bildiği, doğru bildiği Sosyalizm ülküsü uğruna en ufak bir çıkar, en ufak bir kariyer beklemeden mücadele etti.

Bu mücadelesinde bir an bile burjuva bireyciliğine düşmedi. Başından sonuna organlı, örgütlü, kollektif düşünce, davranış adamı oldu. Bu bilinçle daha çocuk yaşta Türkiye Sosyalist hareketine girdi, TKP'nin (bugünkü sahte TKP'nin değil) kurucularından oldu. Bileğinin, yüreğinin, bilincinin hakkına MERKEZ'lerinde bulundu. Üç kişilik Merkez Komitede teori Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın alanında olmuştur. Partinin legal yayın hayatı «Marksizmin Bibliyoteği», «Emekçi Kütüphanesi» hep onun teorik ve pratik girişimiyle gerçekleşmiştir.

«Marksizm Kütüphanesi ile: içeride kurallarını hazırladığım strateji planıma uygun legalite taktiğini uygulayarak, bir çığır açıyorum **Partiye.»** (Yol Anıları).

«... kendi elimle **partiye** mal ettiğim **Marksizm Bibliyoteğinde** ondan sonra uğradığım sabotajlara karşı **Emekçi Kütüphanesi** serisini açtım. **Kapital** ve benzeri yayınlara girildi. **Demokrasi: Türkiye Ekonomi - Politikası** kitapçığımla **Günün Meseleleri** serisine başladım. **Emperyalizm** ağır cezada beraet etti.» (Yol Anıları) Sözün kısası partinin teorisini yapmak O'nun alanıydı. Yayınlamayı da kendine görev bildi. Elli-ellibeş yıllık geçmişten kalan teorik mirasın özellikle **Dr. Hikmet** Kıvılcımlı'nın ürünü olması bu örgüt işlemesinden kaynaklanır. Bu gerçek gizli-açık gömüldükçe: «geçmişten bize teorik, pratik ne kaldı ki?» Tekerlemeleri kolayca döktürüle bilmekte, Türkiye'de her sosyalizme yeni giren eğilim tarihi kendisiyle başlatıp zuhur edebilmektedir.

O'nun emeklerini yeterince değerlendirmeyen pratik mücadelesindeki Yiğit Proleter Devrimci kişiliğini kavrayamayan çiçeği burnunda sahib-i zuhurlarımız kolayca: «geçmiş harekete sağ sapma hakimdi» sağındaki güçlerden medet umma hakimdi». diyebilmektedirler. Elli yıllık kaderini, altı yıllık ölüm sonrası da değiştiremedi. Proletarya Sosyalizmi Cephesinde Yeni Bir Şey Yoktu.

ÜÇ İDAM FERMANI

50 yıllık sosyalizm mücadelesinde burjuvazinin işkencelerle, hapislerle, provakasyonlarla yenemediği Türkiye Proletaryasının yiğit militanı Dr. Hikmet Kıvılcımlı'yı ömrünün son yıllarında tabiat yenmeye girişir: **Prostat Kanseri.** 1970 yılında saldırıya geçen bu yeni düşman O'nu iki kez bıçak altına yatırır. En kötü şartlarda bile sapasağlam tutmaya çalıştığı proletarya davasına adanmış idmancı bünyesi bu yeni düşmana karşı da

direnir. Ama yeni düşman sinsi ve engel dinlemez cinstendir. Tedavi olmak için dışarıya çıkmak ister, burjuvazi geri çevirir. 12 Mart faşizminin de bindirmesiyle ülke dışına tedavi olmak amacıyla çıkar. Üç kişi bir küçük tekneyle Akdeniz'e açılır, Kıbrıs'a çıkarlar. Sonra Lübnan, Suriye. Sovyetler'e geçebilmek için müracaat edilir. Savsaklanmayla karşılaşırlar. Bulgaristan'a geçilir. Yıllarını verdiği partisinden 1930'larda ihraç edildiği bildirilerek isteğinin geri çevrildiği söylenir. Sonra bu haber geri alınır. Doğu Almanya'ya geçerler. Sorgusuz sualsiz sınır dışı edilirler. Sıkıyönetim mahkemelerinin ve doğanın (kanserin) hakkında çıkardığı 2 idam fermanına; küçükburjuva külah kapıcılar (kariyeristler), 2. kategori kişileri de üçüncü idam fermanını çıkararak katılırlar.

«Bugün yalnız: «bıktım artık» diyorum. Bir buçuk yıla yakın yapmadık işkence bırakmayan kanserden, hergün mütemadiyen ağrı, yanma, yırtılmalarla ardı arkası kesilmeksizin sürüp giden kanamalardan o denli bıkmadım: Şu başkasının kafasına kakasını etmekle kendisini yükselmiş hissetme manyaklığından kurtulamamış zavallı ne oldum delisi otomatlardan bıktığım kadar...

«Ne istemiş olabilirler? Biliyorum hiç birisinin düşünmeyi cesaret edemedikleri kadar eziyete, sırf inanç gücümle katlanmış olmama dayanamıyorlar. Benim elimden ne gelir? Nasıl olduğumdan başka görünebilirim? En hayran olunmak istenen kahraman **lider** iki sopa yer yemez: ele geçmiş mektubunda söz ettiği «gençlik başkanı»nın ben olduğumu açıklayıvermiş. Polisin kişiliğim üzerine kendisini çileden çıkaran merakını defediyor. Bir yol: «Beni ele verdin» dedim mi?» (Yol Anıları 8.7.1971).

«Kimseyi **kişi** olarak düşman bilmedim. Poliste en tabansızca provakasyonları bile horlamamaya çalıştım. «Herkes anadan doğma işkenceye dayanıklı olamaz ya» diyordum. Tabandaki işçi arkadaşlardan başka herkesin içinde güç sakladığı hıncıyla karşılaştım. Buna yüz defa tanık oldum. Artık alışmam, **tabii görmem** gerekti. 101'nci kez gene gözlerime inanamayarak şaştım.» (Yol Anıları 12.7.1971).

«5 ile 10 yıl arası yaşarım. Çiçeğim burnumda sırım gibi Gençlik Başkanı iken de canımı herkesinkinden tatlı saymadım. Onun için yaşlandıkta hoşgörülülüğüm arttı. Marx'ın pek sevdiği: **«Homo sum (insanım) insancıl olan hiçbir şey bana yabancı kalamaz»** deyimi içimde gittikçe derinleşti. Yılanın ısırması, akrebin sokması ne ise insanların sınıflı toplum ortamında tepişmeleri ve ısırışmaları, sokmaları da o...

«Nis-i akrepine ez pey'i kin est

«Mukteza-yi tabiates in est
Akrebin sokuşu kin beslediğinden değil, doğası gereğindendir» (Yol anıları).

«Üçüncü, politika sahtekârlarımızın perde ardından haydutça moral idam cellatlıkları ise beni en çok bir ay üzebildi. En sonra bunun başka türlü olmasında, Türkiye'de sosyal hareket için ne tehlikeler gizlendiğini daha iyi ve net kavradım. En çok bu üçüncü öldürme kastının gülünçlüğü baskın çıktı. Ne, yani? Laz İsmail'in (şimdiki İ. Bilen) beygir dişleriyle... Belki şimdi onlar da kalmamıştır. Öyleyse alaturka kenef ağzıyla bana yapma nezaket taslaması, Las Zeki'nin (Zeki Baştımar. Takma adıyla Yakup Demir) polis olmadığına beni yalancı şahit gibi kullanmak isteyişi... hangi harekete yeni bir yaylım getirebilirdi.

«Kurtuldum hepsinden. Sıkıyönetim ölümünden de, satılık sol köpeklerin vicdanıma oturacak pis dişleyişlerinin getirebileceği her günlük ölümden de yakayı sıyırdım. Kafamın inandığı, gönlümün dilediği gibi düşünce ve davranışa 50 yıl en çetin disiplin şartları altında hiç sekmeden ve sektirmeden uyabilmiş insandım. Bir sapık şairin kusmuklarında ideolojik besin aramış ne oldum delisi canavar yamaklığına ve cellat yağcılığına ebediyyen adaylığını koymuş iki üç Karadeniz serserisiyle yanyana gelmek, tarih ve halk önünde bana ne çamurlar sıçratmazdı.

«Sundukları üçüncü ölüme belki gün gelir teşeküür borcu düşer. Bir gerizden başımı dışarıya çıkarmışça rahat olurum. Sağ kalırsam, onların gerizlerinde kenef kurtları gibi kıvrandıklarına belki de acırım. Evet acırım ben. Zaaf densin, enayilik densin.. acırım ben. İnsanın hayvan yerine geçirilişi değil mi beni Marksist-Leninist yapan? Düşmanım da olsa insan kılığıyla hayvanlaştı, köpekleşti mi dayanamam. Gözlerim dolar. Elimde değil. Yetmişinden sonra başkası olabilir miyim?» (Yol Anıları 15.8.1971).

Yıllarca **içerde** ya da **dışarda** olduğuna bakmaksızın enerjisini son kertesine dek harcayarak pratik, teorik katkılarıyla yürüttüğü partisinden 1930 yıllarında atıldığı bahane edilerek açlığa, tedavisizliğe, ölüme mahkûm edilmek istenir. İşin ilginç tarafı bu iddiada bulunanların Gerçek TKP'den ihanet ettikleri için ihraç edilenlerden oluşmasıdır. Bu dönekler 1960'larda bir araya gelerek yurt dışında bugünkü Sahte TKP'yi kurdular. 30.9.1971 tarihli Brejnev'e yazdığı mektupta Dr. Hikmet Kıvılcımlı bu kişilerle şöyle hesaplaşır :

«Ancak, ben yetmiş yaşındayım ve elli yıllık süreden beri Marksizm-Leninizm bayrağı altında döğüşüyorum.

«Elli yıldan beri, durmak ve silah bırakma nedir bilmeksizin, Türk burjuvazisince» azılı Komünist, Moskova'ya git!» diye bağrılarak işkenceli kovuşturmalara uğradım.

«Ben, gene bir «azılı Komünist, Moskova'ya git!» diye bağrılarak, 40 yıldan fazla ağır cezalara mahkûm edilip, tüm 22 yıl yarı Derebeyi Türkiye'nin zindanlarında kaldım.» (Brejnev'e Mektup).

...... Türkiye Marksist-Leninist hareket ve örgütünün iki kutup gibi karşıt kategori insanını bulacağım.

«Birinci kategori : Bir Marksist-Leninist militan Türkiye'de teorice ve pratikçe tam elli yıl döğüşüyor. 22 yıllık hapishanelerini her defasında, Lenin'in dediği gibi **(alfabesinden başlayıp yüce cebiri bitirecek)** bir okula çeviriyor. Sabırlıcasına ve sistemlicesine; Marks -Engels-Lenin-Stalin'i, Tarihi, Ekonomi Politiği, Diyalektiği, Tarihçil Maddeciliği klasik olarak Etüd ediyor. Ve Lenin'in öğütlediği gibi kendi Ülkesinin tarihini, Ekonomi politikasını, sınıf ilişkilerini özge orijinallikleri içinde araştırıyor. Böylece O militan yüzlerce kitap yazıyor. Kendi dilinde çoğu temelli, orijinal olan. 40tan aşırı kitap yayınlıyor.

«Boyuna baltalanan ve kimi ikinci Kategori kişiliklerince gizli kapaklı benimsenen bu kitaplar, —her yandan gelmiş «susuş kumkumalarına» rağmen, burjuvazice yasaklanmalara ve mahkûm edilmelere rağmen—, nihayet Türkiye'de gittikçe daha çok okunmakta ve anlaşılmaktadır.

«Yalnız bu militan pratik ve örgütlü döğüşleri arasında hiç SSCB'ne gitmemiştir. Çünkü :

«1 — O, kendisini kaydı hayatla vakfetmiş bulunduğu Millî Döğüş Cephesi üzerindeki nöbet yerini boş bırakmaya katlanamamıştır.

2 — Bundan başka O militan deneyi ile biliyor ve açık seçikçe görüyor ki Türkiye döğüş cephesinden bir yol koptular mıydı, insanlar çabucak Proletarya Vatanı'nın Derebeyice asalağı ve kendi Ülkelerinin hayatî proselerine dar kafalı be ukala yabancılar halinde soysuzlaşıveriyorlar.

«Leninizm demiri bir «Kutva» içinde dövülmemişti. Bedeni tüm tükenişinden önce insan «babasının evi»nde dinlenmeyi hak edemezdi. (ne demeli ki birinci kategori insanları için o tükenişten sonra dahi bu yasak olacakmış.)

«Böylece birinci kategori militanı, III. Enternasyonal'in tozlu dosyalarının gizli sırrına erememiş bulunan Sovyetler için adsız ve mutlak surette bilinmez kalıyordu.

«İkinci kategori : Sovyetler **«eşiğini aşındırmak»** zanaatinde **«uzman»**lardan derleşiktir.

«Onlar için

«İdeoloji» : kimi Sovyet metinlerini yarım yamalak, yanlış tercüme veya dörtte bir intihal etmektir.

«Bir Ülkenin veya genel tarihin sosyal karakteristiklerini **araştırmak :** Anti-Marksizm ve anti-Sovyetizme çalan affedilmez bir icattır, bid'attır.

«Marksizm-Leninizm : Hakiki veya hayali düşmanlara karşı gelişigüzel söverce kusulacak kimi soyut kişilerden başka bir şey değildir.

«Kendi ülkesi içinde çalışmak : lanetleme, ikinci kerte, 1. Kategori kişilerine kalmış bir saçma uğraşıdır.

«Onlar, O **«yukarının»** tehlikeli **«endüstri şövalyeleri»**, kendi ülkelerinin loş yuva delikleri içinde yahut parıl parıl evrensel mikroları önünde çalımlı çalımlı, Kızıl Ordu Süngülerinin kendilerine hak edilmemiş bir iktidarın muhteşem koltukları üzerine sivriltip kurultmasını ve oradan kendi ülkelerindeki ölümlülerin kaderleri üstüne yomsuz bir sinsilikle fermanlar yağdıracakları günü beklerler.» (Brejnev'e Mektup. 3.9.1971).

Çapları, mücadeledeki yerleri bu olan 2. kategori insancıkları Türkiye proletaryasının Usta'sı 1. kategori İNSANI Dr. Hikmet KIVILCIMLI'yı 2 idam fermanına üçüncü idam fermanını ekliyerek sosyalist Ülkelerin O'nu «... sosyalist sınırları dışına, Amerikan Emperyalizminin askercil üssü Türkiye'nin dostları olan **Kapitalist** ülkelere doğru, ne yaşıma, ne geçmişime, ne ameliyat sonrası kanser kanamalarıma ve acılarıma bakılmaksızın, püskürtüp atmalarını sağlayarak rahat nefes almak isterler.

(Devamı 4. sayfada)

DR. HİKMET KIVILCIMLI'NIN Yayınlanmış Eserleri

KİTAP ve BROŞÜRLER LİSTESİ

(YAYINEVİ ve YAYIN SERİLERİNE GÖRE)

MARKSİZM BİBLİYOTEĞİ

No. I : K. Marks; «Gündelikçi İş ile Sermaye»; Çev.: Hikmet Kıvılcımlı. İstanbul, 1935, 55 sayfa.

II : «Edebiyat'ı Cedide'nin Otopsisi veya No. I : Tarihî Materyalizmce Bir Çağ Psikolojisinin Sentetik Karakteristiği»; İstanbul, 1935, 120 sayfa.

III : V.İ.U. Lenin : «K. Marks'ın Hayatı, Felsefesi, Sosyolojisi», Çev.: H. Kıvılcımlı. İstanbul, 1935. 36 sayfa.

IV : V.İ.U. Lenin : «K. Marks'ın Ekonomi-Politiği, Sosyalizmi, Taktiği», Çev.: H. Kıvılcımlı. İstanbul, 1935. 59 sayfa.

V : «Türkiye İşçi Sınıfının Sosyal Varlığı. (Birinci Kitap) Sayı, Topoğrafya, Kadın ve Çocuk». İstanbul, 1935. 78 sayfa.

VI : Fatma Yalçı : «Sosyete ve Teknik. I — Tarihöncesi-Din-Devlet». İstanbul, 1935. 78 sayfa.

VII : «Emperyalizm - Geberen Kapitalizm». İstanbul, 1935. 160 sayfa.

VIII : «İnkılâpçı Münevver Nedir? Henri Barbüs». İstanbul, 1935. 32 sayfa.

IX : «Marksizm Kalpazanları Kimlerdir? Tip No. 1 : Kerim Sadi». İstanbul, 1936. 88 sayfa.

X : Hasan Âli : «Sovyetlerde Stahanof Hareketi». İstanbul, 1936. 32 sayfa.

XI : Fr. Engels : «Ludvig Föyerbah». Çev.:...

XI : Hasan Âli : «İspanya'da Neler Oluyor?». İstanbul, 1936. 103 sayfa.

XIII : «Marks-Engels : Hayatları». İstanbul, 1937. 48 sayfa.

EMEKÇİ KÜTÜPHANESİ

No. 1 : F. Engels : «Marksizmin Prensipleri». Çev.: Fatma Yalçı. İstanbul. 1936. 35 sayfa.

3 : F. Engels : «Maymunun İnsanlaşması Prosesinde Emeğin Rolü». Çev.: C.M. İstanbul. 1936, 20 sayfa.

4 : K. Marks: «Enternasyonal İşçiler Cemiyetini Açış Hitabesi», Çev.: Fatma Yalçı. İstanbul 1937.

5 : K. Marks: «Kapital. Birinci Cilt. Kitap I : Kapitalin İstihsal Prosesi». Almanca Aslından Çeviren: Hikmet Kıvılcımlı. Forma: 1-7... İstanbul, 1937.

GÜNÜN MESELELERİ

— «Demokrasi : Türkiye Ekonomi ve Politikası Hakkında», Günün Meseleleri, No. 1. İstanbul, 1937. 24 sayfa.
— «Fetih ve Medeniyet», Günün Meseleleri, No. II. İstanbul, 1953. 32 say.

VATAN PARTİSİ YAYINLARI

— «Vatan Partisi: Tüzüğü ve Programı». İstanbul, 1954. 40 sayfa.
— «Siyasetimiz (Bütçe Dolayısıyle)», Vatan Partisi Yayınları, No. I. İstanbul 1957. 32 sayfa.
— «Kuvayimilliyeciliğimiz (Gerekçe)», Vatan Partisi yayınları, No. II. İstanbul 1957. 40 sayfa.
— Dede Hande : «Soğan Ekmek Kongresi»..
— Suat Şükrü : Anayasa (Teklifi)»; Ankara, Temmuz 1960. 34 sayfa.

TARİHSEL MADDECİLİK YAYINLARI (1965-66)

— «Türkiye'de Kapitalizm'in Gelişimi», Cilt I: İstanbul, 1965. 176 sayfa.
— «Tarih-Devrim-Sosyalizm». İstanbul, 1965. 266 sayfa.
— «İkinci Kuvayimilliyeciliğimiz (M.B.K.'ne İki Açık Mektup)». İstanbul. Tarihsiz (1965). 64 sayfa.
— «Kuvayimilliyeciliğimiz ve İkinci Kuvayimilliyeciliğimiz». İstanbul. Tarihsiz (1965). (64+40) sayfa.
— «Tarih-Devrim-Sosyalizm Işığında: İlkel Sosyalizmden Kapitalizme İlk Geçiş: İngiltere». İstanbul, 1965. 119 sayfa.
— «Karl Marks'ın Özel Dünyası». İstanbul, 1966. 160 sayfa.
— «Uyarmakiçin Uyanmalı, Uyanmakiçin Uyarmalı — İşçi Partisi'ne Teklif». İstanbul, 1966. (30+8) sayfa.
— Sadık Göksu: «Türkçe'nin Üreme Yolları ve "Dil Devrimciliğimiz"». İstanbul, 1966. 56 sayfa.

ARARAT YAYINEVİ

— «Metafizik Sosyoloji Eleştirileri». İstanbul, 1970. 188 sayfa.

ANT YAYINLARI

— «27 Mayıs ve Yön Hareketinin Sınıfsal Eleştirisi». İstanbul, Nisan 1970. 357 sayfa.

TARİHSEL MADDECİLİK YAYINLARI (1970-71)

— «Bilimsel Sosyalizmin Doğuşu (Marks-Engels Çağı). İstanbul. 1970. 180 sayfa.
— «Oportünizm Nedir?». İstanbul, 1970. 121 sayfa.
— «Anarşi Yok! Büyük Derleniş!». İstanbul. Tarihsiz (1970). 30 sayfa.
— «Halk Savaşının Plânları». İstanbul, 1970. 194 sayfa.
— «Devrim Zorlaması - Demokratik Zortlama». İstanbul, Ekim 1970. 235 sayfa.
— «Marks-Engels: Hayatları» (2. Baskı). İstanbul, Aralık 1970. 52 sayfa.
— «Uyarmakiçin Uyanmalı, Uyanmakiçin Uyarmalı». (2. Baskı). İstanbul, Aralık 1970. 110 sayfa.
— «İşçi Sınıfı Partisi Nedir? V.P. Tüzüğü ve Programı». Ankara, 1971. 61 sayfa.

EKİM YAYINEVİ

— «Toplum Biçimlerinin Gelişimi». Ankara, Kasım 1970. 256 sayfa.

ODAK YAYINLARI

— Ali Kızılırmak: «Bilimde ve Felsefede Diyalektik Nedir?». Ankara, Aralık 1973. 65 sayfa. (2. Baskı: Mart 1974. 3. Baskı: Nisan 1976).

DERLENİŞ YAYINLARI

— «Üretim Nedir?». Berlin, Mart 1974. 60 sayfa.
— «Genel Olarak Sosyal Sınıflar ve Partiler». Berlin, Nisan 1974. 64 say.
— «Kısaca Marksizm Düşünüşü (Gerçek Bilim)». Berlin, Mayıs 1974. 54 sayfa.
— «Türkiye'de Sınıflar ve Politika». Berlin, Haziran 1974. 56 sayfa.
— «Devrim Nedir?». Berlin, Ağustos 1974. 134 sayfa.

TARİH VE DEVRİM YAYINEVİ

— «Tarih Tezi». İstanbul, 1974. 235 sayfa. (2. Baskı: Aynen)
— «Diyalektik Materyalizm». İstanbul, Mayıs 1974. 80 sayfa. (2. Baskı: Haziran 1974).
— «Emperyalizm - Geberen Kapitalizm». İstanbul, Haziran 1974. 178 sayfa. («Demokrasi: Türkiye Ekonomi ve Politikası Hakkında» broşürüyle birlikte). (2. Baskı: Haziran 1974).
— «Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi». İstanbul, Temmuz 1974. 243 say.
— «Üretim Nedir?». İstanbul, Temmuz 1974. 61 sayfa.
— «Genel Olarak Sosyal Sınıflar ve Partiler». İstanbul, Ağustos 1974. 64 sayfa.
— «Kısaca Marksizm Düşünüşü (Gerçek Bilim)». İstanbul, Ekim 1974. 75 sayfa.
— «Türkiye'de Sınıflar ve Politika». İstanbul, Ekim 1974. 79 sayfa.

TARİHSEL MADDECİLİK YAYINLARI (1974-1976)

— «Osmanlı Tarihinin Maddesi. Cilt I: Osmanlı Tarihinin Ruhu». İstanbul, Aralık 1974. 327 sayfa.
— «Vatan Partisi Tüzüğü, Programı, Tarihçesi». İstanbul, Ocak 1975. 92 sayfa.
— «Anarşi Yok! Büyük Derleniş!» (2. Baskı). İstanbul, Şubat 1975. 32 say.
— «Deccal Nasıl Kapımızı Çalıyor?». İstanbul, Şubat 1975. 140 sayfa.
— «Tarih Tezi: Tarihöncesi, Tarih, Devrim, Sosyalizm». İstanbul. Nisan 1976. 461 sayfa.
— «Ortanın Solu ve Küçük Üretmenlerimiz». İstanbul, Nisan 1976. 31 say.
— «Başsız Develiğimiz». İstanbul, Nisan 1976. 47 sayfa.
— «Pratik Devrim Orijinalliğimiz: Gençlik - Ordu». İstanbul, 1976. 32 say.
— «Durum Yargılaması». İstanbul, Haziran 1976. 71 sayfa.

Not : Bu liste Fuat Fegan'ın «Dr. Hikmet Kıvılcımlı Bibliyografyası» kitabından alınmıştır. Elbette yayınlanmış yüzlerce makalesi ve yayınlanmamış bir yığın eseri bu listenin dışındadır.

ERKUNT'TA ZAFER İŞÇİ SINIFININ

(Baştarafı 16. sayfada)
rekette faşist Türk Metal'i karşılarında buluyorlardı. Önce sendika içinde mücadele başladı, temsilciler değiştirildi, bu olay sendikanın hiç hoşuna gitmedi. Sosyalist işçilerin temsilci olmalarını kendine yediremiyen sendika, işçilerin seçtiği temsilcileri onaylamadı, bu işçileri patrona ihbar etti. İşçiler bu sendikadan bir hayır gelmeyeceğini anlamaya başladılar ve çalışma bunun üzerine başka yola kanalize oldu. Gündeme ister istemez sendika değiştirme geliyordu. DİSK'e bağlı T. Maden-İş sendikasıyla temas kuruldu. Artık gidilecek yön belliydi, pusula DİSK'i gösteriyordu. Yıllarca Patron-Sarı Sendika çemberinde canı çıkan Erkunt işçileri, T. Maden-İş Sendikasından da gerekli ilgiyi göremediler. Devrimci Sendikacılığı sadece ayaklarına gelen işçiyi üye kaydetmek ve işyerlerinin hukuki durumuyla ilgilenmekle kısıtlayan Maden-İş, önce gelen işçilerin sayısını beğenmedi. Daha sonra da işçilere öncülük eden, patron baskısına en çok uğrayan Sosyalist işçi liderlerinin siyasi görüşünü.

Fakat Erkunt işçisi artık 1 yıl öncesinin dirençsiz, dayanışmasız işçileri değillerdi. Devrimci Sendikalarda teşkilatlanmanın gereğini bilinçlice kavramışlardı. II. Bölge Temsilciliğinin bu olumsuz tavrı işçileri daha da hızlandırdı. Yavaş yavaş kaydolunmaya başlandı. Fakat patron işçilerin arasına soktuğu birkaç satılmış tarafından gelişmeleri öğrenerek, engelleme yoluna gitti. 1 işçi daha atıldı. Ama susmak yoktu, arkadaşlarının gerekçesiz işten atılışına göz yummayan Erkunt işçileri bir bildiriyle bütün işçileri direnişe çağırdılar. Direniş başarılı bir şekilde başladı. Bu arada işçi sınıfı içindeki zararlı akımlardan biri (ilerleme) bu hareketlilik içinde teşhir ve tecrit oldu. Maden-İş içinde bugün de aşırı itibar gören İGD'li döneklerden Erkuntta çalışan iki kişi daha direniş tartışmaları yapılırken, direnişin gerekli veya gereksizliğini tartışmayıp, «Bu direniş 5-6 kişinin kararıdır. Biz karşıyız.» diyerek pislik saçıp mide bulandırmaya çalıştılar. T. Maden-İş yöneticilerin de aynı tavrı almasına rağmen gerekli olan direniş başladı.

İlerlemeci dönekler, gerici yüzlerini direniş esnasında da gösterdiler. Birisi rapor alarak işe gelmezken, diğer biri daha da ileri giderek birkaç faşist beslemeyle birlikte direnişe katılmayarak işbaşı yaptı. Daha sonra da kendisini dışarıya çıkarmaya gelen işçilerin tepkisinden korkarak kaçtı. Böylece bu eylem Erkunt işçilerine kimin dost, kimlerin düşman safına hemen geçebileceğini öğretmiş oldu.

Patron her zamanki gibi jandarma ve polis tehdidiyle direnişi engellemeye kalktı, olmadı, işten atma tehdidini üfürdü sökmedi. «9'a kadar işbaşı ettiniz ettiniz, yoksa hepinizi kapı dışarı ederim» dedi. Cevap yine hayır. Baktı olmuyor, sendikası Türk Metal'i çağırdı. Canından korkan sendikacılar gelemediler. Ardından jandarma getirtildi. Gelen jandarmaların eline önce 20 kişilik daha sonra artırılarak 27 kişilik liste verildi. Bu 27 kişi patronun tesbit ettiği ve ettirdiği «elebaşlardı». Mahkemeye verildiler. Bu 27 kişi jandarma tarafından Yenimahalle Jandarma Komutanlığına götürülmek istendi, direnişi kırmak amacıyla. Ama işçiler arkadaşlarının götürülmesini kararlı savunmalarıyla engellediler. Mesai saati bitimine kadar aralarından 1 tek kişinin dahi götürülemeyeceğini söyleyen yiğit Erkunt işçileri jandarmayı da dize getirerek anlaşmaya zorladılar. Ancak saat 17'de arkadaşlarının ifadelerini almak üzere götürülebileceğinde anlaştılar.

Akşam 17'ye kadar süren direnişte sürekli konuşmalar yapıldı. Patronun ve sarı Türk Metal sendikasının çevirdiği ve çevireceği dolaplar bir bir teşhir edildi. Artık Erkunt işçileri Köpek rozetli Türk Metal'in kendilerinin sendikası olamayacağını, işçilerin sendikasının devrimci sendikalar olması gerektiğini bilince çıkarmışlardı. Olaylardan ders çıkarmasını bilen Erkunt işçileri için yapılması gereken tek şey bilince çıkardıkları düşünceyi davranışa geçirmek, uygulamaktı ve öyle yapıldı. Vakit geçirilmeden direnişteyken T. Maden-İş sendikasıyla temas kurularak direniş bittikten sonra, gelineceği haber salındı.

Daha başından direnişe karşı çıkan T. Maden-İş sendikası ancak akşama doğru işçilerin kararlılığı karşısında üye olmaya gelecek işçilere araba göndermeye mecbur kaldı. Saat 17'de 27 kişi ifade vermek için jandarma komutanlığına giderken geriye kalan bütün işçiler T. Maden-İş sendikasına giderek üye oldular. Bundan sonra mücadeleye T. Maden-İş'de devam edilecekti. Patron her zamanki gammazcıları aracılarıyla bunu öğrendi ve patronlara mahsus davranışla bir kalemde kışın ortasında 59 işçinin işine son verdi. Atmak yetmiyormuş gibi, bir de bu atılanların listesini ve fotoğraflarını diğer işyerlerine göndererek kara liste yaptırdı. Hiçbir işçi işe alınmıyordu. Halen de alınmıyor.

Erkunt işçilerinin yiğit, fedakar, kararlı mücadelesini durduramadığını gören Patron, ne yaptığını bilmeyen şaşkın ördek misali işçilere saldırmaya devam etti. 3-5 kuruş zam vererek yanına aldığı satılmış köpekleri aracılığıyla işçileri bölmeyi denedi, sökmedi. Satılmış köpekler işçilerden gereken cevabı aldılar, susturuldular. Patron oyun içinde oyun deniyordu. Amacı işçileri bölerek zayıf düşürmek, kendi istediği gibi sözleşme imzalamaktı. Bu amaçla işçilerin arasına Ülkü Ocaklı faşistler yerleştirildi. İşçiler zorla T. Maden-İş'ten istifa ettirilmek istendi. Yeni işe alınanlar önce köpek rozetli Türk Metal'e üye edildi, sonra işe alındı. Sosyalist işçiler köşe bucak sürüldü ağır şartlar altında çalışmaya zorlandı, atıldı. Ama bir yol bu mücadeleye girilmişti, sonuna kadar gidilecekti. Sonuna kadar birliğini beraberliğini koruması bilen Erkunt işçileri bu mücadelenin semeresini aldı. İş bölge çalışmadan yetki almaya kalmıştı. Artık işçileri kandıramadığını ve ömrü billah kandıramayacağını gören patron ve Türk Metan sendikası elbirliğiyle 500 işçinin sahte üye fişini doldurarak bölge çalışmaya yetki için müracaat ettiler. Oysa işçilerin 420'si T. Maden-İş sendikasına üye olurken, aynı zamanda Türk Metal'den istifa etmişlerdi.

Erkunt işçilerinin mücadelesini bölme sırası başında MSP'li Bakanın bulunduğu bölge çalışmaya gelmişti. Bölge çalışma müdürlüğü müracaat edildiği tarihten itibaren 6 iş günü içerisinde yetkiyi vermesi gerekirken, 4 ay keyfi bir tutumla yetkiyi uzattı ve sonunda yetki patronla işbirliği yaparak sahte üye fişi düzenleyen TÜRK METAL'e verildi.

Böylece işçiler artık kanunların da kimlerden yana çalıştığını görmeye başlamıştı. Bir yanda güden ve sömürenlerin bir yanda da güdülen ve sömürülenlerin olduğu bir toplumda, kanunların da güden ve sömürenlerden yana Erkunt patronundan yana ve tüm patronlardan yana işlediğini bu acı deneylerle yaşadılar, gördüler.

DİSK'e bağlı Maden-İş sendikası üye çoğunluğunun kendisinde olduğu halde yetkinin sahte üye fişi düzenleyen Türk Metal'e verilmesine itiraz ederek sahtelik iddiasında bulundu, bu iddiaya cevapta 3 işgünü içinde verilmesi gerekirken, iş mahkemelerinde 2 ay uzatıldı.

Erkunt işçilerinin haklı ve kararlı mücadelesini engelleyebilmek, işçileri bölmek için yapılan bütün saldırılar ve taktikler boşa çıkmıştı. Patronların evdeki hesapları çarşıya uymadı. İşçiler her zaman için patronların ve onlardan yana olan kurumların hesaplarını bozmasını bildi.

Erkunt işçisi bir yıllık bir mücadeleden sonra karşısına çıkan molozları bir bir atlayarak, ezerek gücünü dosta düşmana, kabul ettirdi. Sarı sendikanın ve köpeklerinin çevirdiği dolapları açığa çıkararak onların maskesini düşürdü. Mücadele kararlılığını göstererek bileğinin hakkına yetkiyi almasını bildi. Bundan sonra ekonomik-demokratik mücadelesine DİSK saflarında örgütlü bir şekilde devam edecek.

Nasıl yetki alınıncaya kadar Erkunt patronu mücadeleyi bırakmadıysa, şimdi de bırakmayacak bu olayı şimdiden gözönünde bulundurmalıyız. Mücadelemiz yetkinin T. Maden-İş sendikasına geçmesiyle yeni boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Önümüzde 2 yıllık bir sözleşme dönemi var. Biz işçiler 60.— TL. karşılığında işgücünü patrona 8 saatliğine satarak geçinmek zorunda kalan insanlarız. Bizler boyuna patrona 10 değer yaratıyoruz. Patron bize 3 değerlik bir gündelik vermiyor, ancak ölmeden süründürecek bir ücretle yaşamımızı sürdürmek zorunda kalıyoruz. Üstelik ne iş yerinde rahat bir soluk alıyoruz ne evimizde çoluk çocuğumuzla emniyette yaşayabiliyoruz. Bin bir hakarete baskıya maruz kalıyoruz, o da yetmiyor hayatımıza kastediliyor. Bütün bunları gözönünde bulundurarak ince eleyip sık dokuyarak mücadelemizi sürdürmeliyiz. Mücadelemizde neler istediğimizi, nasıl alacağımızı önceden kafamızda netleştirmeliyiz. Bu doğrultuda, Erkunt Patronundan isteklerimiz şunlar olmalıdır.

500 işçiyle birlikte yola çıkılmıştır, fakat patronlar mücadelemizi engelleyebilmek için 59 işçi arkadaşı işten atmıştır. Birlikte omuz omuza mücadele edilen bu arkadaşların tekrar işe dönmeleri doğrultusunda mücadelemiz devam etmelidir. Bu arkadaşların işe alınması için sonuna kadar direnmeliyiz.

Erkunt'ta patron canı istediği zaman işçi atmaktadır. (Diğer fabrikalarda da aynı keyfi uygulama yapılmaktadır) Bunu engelleyebilmek için Disiplin Kurulunun çoğunluğu işçilerden oluşturulmalıdır.

(Devamı 15. sayfada)

ERKUNT'TA ZAFER

(Sayfa 14 den devam)
İş cinayetlerini engelleyebilmek için, işçi sağlığının, işgüvenliğinin sağlanmasını zorlamalıyız.

Son yapılan zamları hepimiz biliyoruz, bilmekten öte zamları yaşıyoruz. Belimizi bükmüş durumda. Bir avuç parababası su başlarını keserek, iktidarı tekelinde tutarak, kambur üstüne kambur ekliyor. Elektrikten suya, demirden kömüre, yağdan sigaraya yüzde yüzden fazla zam gelmiş durumda bu yetmiyormuş gibi, bir de paranın değeri yüzde on düşürülmüş durumda yani, pazara gittiğimizde 100 liraya dolduracağımız filelerimiz (dolduramayız ya) 110 liraya anca dolacak buna yapılmış zamları da eklersek 100 liraya doldurduğumuz fileler şimdi 210 liraya dolacak. Önümüzde yeni yeni zamlar ve vergiler bekleniyor.

Bütün bunları gözönünde bulundurursak mücadeleye daha sıkı sarılmamız gerekecek, çünkü artık 3-5 lira saat ücretine zam olmakla eski durumumuzu koruyamayacağız, alacağımız ücret zammı en az yapılan zamlar kadar olmalıdır. Bunu da hesaba vurursak gündeliğe 110.— TL. zam, dolayısıyla saat ücretine yaklaşık 14.— TL. zam almalıyız. Onun için çetin bir mücadele vermemiz gerekiyor, önümüzdeki zor günler bizi bekliyor, buna şimdiden hazır olmamız gerekiyor.

Yazının ta başından buraya kadar anlattıklarımızı bir avuç parababası (Finans-Kapital + Tefeci-Bezirganlık) nasıl yapıyor belli subaşlarını tutarak ve iktidarı tekelinde bulundurarak domuzuna örgütlü olduğundan. O halde işçi sınıfına düşen görev ortadadır.

Hepimizin bildiği bir gerçeği de burada vurgulamakta yarar var.

İstediklerimizi patrona kabul ettirmiş olsakta, yani sözleşmede yeni yeni sosyal haklar, ücret zammı, odun kömür parası v.s. hakları alsakda bizim kurtuluşumuz olmayacaktır. Bizler, her yeni hak aldıktan sonra parababaları iktidarı tekelinde tuttuklarından ötürü yeni yeni zamlar yapmaktadır. Bizim aldığımız zamlar ise, devede kulak olmakta, güme gitmektedir. Nitekim geçmişte (% 35 ve % 30 gibi bir ücret zammı alınmıştı.) toplam 2 yıllık % 65 ücret zammı alınmıştır. Fakat 2 yılda yapılan zamlar % 200 den fazla olmuştur. Hayat pahalılığı bizlerin aldıklarından üç misli fazladır.

Görüldüğü gibi ne kadar başarılı olursa olsun tek başına ekonomik mücadele hiçbir sorunun çözümüne yetmez. Verdikleri kararlı, disiplinli eylemleri ile İstanbul yolundaki tüm fabrikalara örnek bir mücadele veren Erkunt işçilerini şimdi yeni görevler bekliyor.

Hayatın her kesiminde (en önemlisi devlet mekanizmasında) örgütlü olduğu için patronlar bizim her kazancımızı anında elimizden alabiliyor. Daha önemlisi domuzuna örgütlü olduğundan sürekli üst güdücü durumunu sürdürebilmekte, sömürüsünü katmerleştirebilmektedir. Şimdi Erkunt işçilerinin bilince çıkarmaları gereken birinci gerçek budur. İşverenlerin bu örgütlülüğünü kırabilmek, onların bu sömürü düzenine son verebilmek, Demokratik Halk iktidarını kurabilmek için en az onlar kadar örgütlenmek gereklidir. Örgütlenmede esas alacağımız şey siyasi iktidar için örgütlenme, yani Parti'dir. Bugün ülkemizde işçi sınıfı öncülüğünde tüm halkı iktidara götürecek bir İşçi Sınıfı Partisi yoktur. Acil görev bu partinin örgütlenmesidir. Ancak böyle bir parti öncülüğünde verilecek mücadeleler başarılı olabilir, sonuca götürebilir.

Erkunt işçilerinin önümüzdeki diğer bir görevi ise, sendikal çalışmayı daha ileri boyutlara ulaştırmaktır. Devrimci sendika ilkelerini hayata geçirme savaşıdır. Erkunt işçileri sadece sendikaya gelen işçileri üye kaydederek «devrimci sendikacılık» daha doğrusu sendika ağalığı yapma zihniyetine de kararlıca karşı durmalı, onun yerine militanca işçi örgütleyebilen, onlara sınıf bilinci vererek, siyasi mücadeleye hazırlayabilecek işçi sınıfının en disiplinli, en yiğit, en fedakar, en bilinçli yani sosyalist önderlerini işbaşına getirme yolunda azimli olmalıdırlar.

«Fabrikaları, yolları, çiftlikleri, sarayları, şehirleri, gecekonduları yapan ve işleten işçi sınıfımız, devrimci gençlikle elele: işçi sınıfı partisini de yapacaktır. Çünkü işçi sınıfı partisini yapıp yürütmeyi becermedikçe, başka her şeyi yapmanın, dünyaları yeniden kurmanın, insanca yaşamak için yetmediğini her günkü gözyaşlı ve kanlı denemeleriyle sınamıştır. Daha da çok sınayacaktır.»

KARS'TA TEFECİ - BEZİRGÂN ÇAPULU

(Baştarafı 16. sayfada)
satmak için ot taşırlar. Yani ot arzı çok fazladır Bezirganlar hiç pahasına ot alırken bile nazlanmakta, satıcı köylülere her türlü hakareti yapmaktan geri durmamaktadırlar. Söz konusu kantarın bir özelliği de ağırlığı yarıyarıya tartmasıdır. Bir köylünün başka bir yerde 2 ton olarak tartılmış otu bu kantarda 1 ton 200 kg. gelmiştir. Ardahanda 180 kuruş olan ot, komşu illerde 500 kuruşa kadar alıcı bulmaktadır. Her fırsatta din, Allah, Vatan, Millet satıcılığı yapmaktan geri durmayan asalak bezirganlar da böylece, hiç emek harcamaksızın tatlı vurguna konmaktadırlar.

Hayvan alım satımında da aynı korkunç yağma bardır. Ardahan'da yalnızca hayvan satımıyla uğraşan bir bezirganın üç aylık (Haziran - Temmuz - Ağustos ayları) kazancı, *kendi ifadesiyle* 500.000 TL. dır. 10 adet büyük baş hayvan besleyen orta halli bir üretici köylünün yıllık geliri ise 7-8 bin TL. nı geçmez. Harcadığı işgücü hesaba katılırsa zararlı bile çıkar.

Tefeci - bezirgan çapulu üretim alanında kalmaz, köylünün tüketimine de uzanır. Kars köylüsü II. MC nin işbaşına gelmesinden bu yana tek tesellisi çaya hasret kalmıştır. Çay ve çay şekeri bezirganlar tarafından stok edilmiştir. Zam gelmeden ortaya çıkacağa da benzemez.

Böylesine korkunç bir soygun ağı içinde ölüp dirilen Kars köylüsünün en önemli özelliği devrimci bir niteliğe salip oluşudur. Bu niteliğin önemli nedenlerinden biri ilkel sosyalist geleneklerin henüz yitirilmemiş oluşudur. Köylere kadar ufak dükkancıklarla uzanmaya başlayan tefeci bezirganlık, köylünün kollektif eksiyon gücünü kemirip bitirememiştir. Çünkü Türkiye de sınıflı toplum ilişkilerinin en geç girdiği yörelerden biri de Karstır. 7000 yıldır ticaret yollarının geçtiği komşu Erzurum'la karşılaştırılırsa bu nitelik daha da iyi seçilebilir. Örneğin: Kadın, Kars'ta Erzurum'daki kadar silik, yarı köle değildir. Kadınlar çarşaf giymezler, düğünde, işte, kavgada erkekle yanyanadırlar. Kars'ta köylünün ortak malı olan meralar çok büyük yer kaplar. Erzurum'da ise verimli mera yok denecek kadar azdır.

Kars köylüsünün, bugün ulaşması gereken en önemli hedeflerden biri kooperatifleşmedir. Devrimci kooperatifler kurmak, köylüyü buralarda birleştirerek ekonomik mücadeleyi örgütlemek görevine aydın — köylü gençliği dört elle sarılmalıdır. Elbette kooperatif yeterli bir örgütlenme değildir. Hangi devrimci eğilimden olursa olsun tüm devrimciler, pahalılık ve işsizlik gibi iki can alıcı sorundan hareketle hem kendilerini, hem halkı pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği (PİM) altında örgütleme yolunu tutmalıdırlar. Hiç olmazsa her kasabada bir PİM kurulduğunda hem halka bilinç taşımak, hemde faşist saldırganlara karşı omuzomuza vermek mumkün olacaktır. Mücadele burda da durmayacaktır, tüm ezilen yığınların iktidar kavgasında başı çekecek proletarya partisinin reorganizasyonu doğrultusunda teorik savaş vermek ve derleniş mücadelesini omuzlamak ta diğerlerinden kopmaz, onların önünde giden bir görev olarak dayatmaktadır.

Parti - dernek - kooperatif yolunda mücadele verilmeden, yani halk teşkilatlanması sağlanmadan tefeci bezirgan soygununa dur diyecek demokratik halk iktidarına ulaşabilmek mümkün değildir.

Kahrolsun köylülüğün can düşmanı tefeci - bezirganlar

Yaşasın örgütlü halk mücadelesei.

Karslı bir devrimci

ÖNSÖZ

(Baştarafı 8. sayfada)
de yayınlandığı gün eleştirisi yapıldı, fakat basılamadı.

3 — Bir de 1966 yılı 2 No.lu «Revista de Philosophie» dergisinde (Bükreş) Asiatik Üretim Tarzının Varlığı Üzerine» adı ile İ. Natansohn ve N. Simion'un yayını olmuş. Görmedik.

Bildiğimiz bir yan var: Grundrisse'de yapılan derin araştırma marksizm arşivleri çerçevesinde aceleye getirilerek incelenirse, orada Marks'ın söylediklerini anlamak, hele aydınlatmak şöyle dursun, yanlış yorumlara dek düşülebilir. Çünkü, Marks'ın yazısını, Marks'ın istediği elemanlar içinde sınırlı kalındıkça, Marks'tan daha iyi ele alabilecek kimse tecavvur edilemez. Ancak Marks'tan sonra sosyal bilimlerin getirdikleri yığınla yeni olaylar tüm harman edilerek yapılacak, yılları tutan sistemli bir araştırma belki Grundrisse'nin açtığı çığırdan bir adım ileri gidilmesine yarayabilir.

«Tarih, Devrim, Sosyalizm» ile «İlkel Sosyalizmden Kapitalizme İlk Geçiş : İngiltere» adlı iki kitapta onlarca (hatta kırk) yıllık bir araştırmanın Tarih Tezini bu amaçla özetlemiye çalıştık. Kasım 1970

devrimci derleniş

işçi sınıfımızdan

ERKUNT'TA ZAFER İŞÇİ SINIFININ

1975 Nisanı faşist Türk Metal Sendikası 500 işçilik Erkuntu 2 seneliğine patrona sattı. Bir kaç zayıf ruhlu, zayıf kişilikli, zayıf yürekli patron köpeği —500 işçinin örgütsüzlüğünden istifade ederek —gizli kapılar arkasında sözleşme imzaladı. Sözleşmede İş Kanunundaki, kazanılmış hakların dışında yalnızca 1. sene için % 35, 2. sene için % 30 gibi ölmeden süründürecek bir ücret zammı alındı. Dişe dokunur hiçbir sosyal hak yok. Hiçbir şeyden haberi olmayan Erkunt işçileri gerek örgütsüzlükten, gerek patronun baskılarından, gerekse sendikanın çevirdiği dolaplardan dolayı bu satışı sineye çekmek zorunda bırakıldılar. Erkunt işçileri bir kez daha kündeye getirildi. Fakat hayat pahalılığının artması, sözleşmede alınan hakların uygulanmaması, elbiselerinin zamanında verilmemesi, iş güçlerini patrona satarak kazandıkları ücretlerinin zamanında verilmemesi; yemeklerin yenmeyecek şekilde çıkması, iş cinayetlerinin artması, birçok arkadaşlarının iş çinayetlerinde sakat kalması, servislerinin düzenli verilmemesi, sebesiz yere azarlanmalar, dövülmeler, kısacası patron ve patron köpeklerinin baskısı çok kısa bir sürede Erkunt işçilerinin gözlerini açtı. Hele hele bütün bu haksızlıklara karşı boyun eğmeyen, mücadele eden, gerçekleri dile getiren arkadaşlarının oradan oraya sürülmesi ve susturulamayacağı mücadeleden vazgeçirilemeyeceği anlaşılınca da işten atılması uyanmalarının önemli etkenleri oldu. Patrona karşı huzursuzluklarını yavaş yavaş dile getirmeye başladılar. Fakat kıpırdamalar Erkunt patronunu ve faşist Türk Metal Sendikasını rahatsız etti.

Patron ve sendika elbirliği ederek işçilerin karşı çıkışlarını bastırma yoluna gittiler. Karşı çıkanları daha zor şartlarda çalışmaya zorladılar, işten atarım tehditleriyle susturmayı denediler. Fakat bu baskılar işçileri daha kararlı bir şekilde mücadeleye götürdü. Mücadele bir yol başlamıştı, geri dönmek yoktu. Huzursuzluk ve kıpırdanma giderekten protestolara vardı. Yemeklerin temiz olmasını, servislerin düzenli gelmesini, çalışma şartlarının değiştirilmesini, iş güvenliğinin sağlanmasını isteye isteye dillerinde tüy biten Erkunt işçileri, istemekle değil direnmekle bazı şeyleri kazanacaklarını anlayınca, önce servisleri protesto ederek 9 km. yürüyüş yaptılar, hemen ertesi gün 1 günlük yemek direnişi kararı aldılar. Yemek direnişinin yapılacağını duyan patron önce dil dökerek bütün patronların yaptığı gibi demagojiye sarıldı. Beceremeyeceğini anlayınca da tek tek işçileri işten atacağım diyerek tehdit yoluna gitti, o da sökmedi ve yemek direnişi başarıyla sonuçlandı.

Patron bu olaydan sonra işçiler üzerindeki baskıları artırarak mücadeleyi önlemeye çalıştı. Elebaşı olarak tesbit ettiği işçileri daha zor işlere sürmeye başladı. O arada bir işçiyi de işten attı. Bunun üzerine Erkunt işçileri hem arkadaşlarının geri işe alınması hem de sözleşmede kazanılan hakların zamanında uygulanması için işi bıraktılar. Erkuntta üretim durdu. Patronun «Jandarma Çağırırım, polis çağırırım, hepinizi işten atarım, yaptığınız iş kanunsuzdur» tehditleri sökmedi, verilen cevap oldukça kesindi. «Arkadaşımızı işe alın ve sözleşmeyi uygulayın.» Bunun üzerine harekete geçen Erkunt patronu hemen MESS'e ve TÜRK METAL'e haber uçurarak, her iki sendikasını da fabrikaya çağırdı. İşçi sendikası maskeli TÜRK METAL gelerek patronla pazarlığa oturdu. Daha sonra işçilerle bir toplantı yapıldı. İşçilere arkadaşlarının işe geri alınacağını ve sözleşmenin zamanında uygulanacağını söyleyen Türk Metal'in başkanı, işçi satıcısı Korkmaz, saat 12'de işçileri işbaşı yaptırdı. Fakat ne atılan arkadaşları işe alındı, ne de sözleşme zamanında uygulandı. Türk Metal sendikası işçileri işbaşı yaptırabilmek için böyle bir yalana başvurdu, ve direnişi kırarak işçileri patrona bir kez daha satmayı başardı. Bu olaylar, Türk Metal sendikasının ne mal olduğunu ortaya çıkarıyordu. İşçiler, artık sadece patrona karşı değil, sendikaya karşı da mücadele etmelerinin gerektiğini anlamışlardı. Çünkü patrona karşı yapılan her ha-

(Devamı Sayfa 14'de)

KARS'TA TEFECİ - BEZİRGÂN ÇAPULU

Kars, küçük tarım üreticiliğinin hakim olduğu bir kuzeydoğu ilimizdir. Nüfusunun büyük çoğunluğunu hayvancılık ve tahıl üretimiyle uğraşan köylülük teşkil eder. İlkel yollarla ve sınırlı alanlarda yapılan tahıl üretiminin verimi çok düşüktür. Köylü kendi ihtiyacı olan tahılı bile üretememekte ihtiyacın yarıya yakını diğer bölgelerden bezirganların eliyle gelmektedir. Hayvancılık, bölge şartlarına en uygun üretim biçimidir. Ancak Anadolunun tüm kasabalarını, köylerini örümcek ağlarıyla sarmış tefeci-bezirganlık Kars'tada hayvan üreticisinin kanını emmekte, köylüye rahat yüzü vermemektedir.

Ardahan'da ot alımında kullanılan bir tek kantar vardır. Kantar sahibi bezirgan, otun kilosunu 180, bilemedin 190 kuruşa satın almaktadır. O da herkesten değil, en çok kim yalvarırsa ondan.. Çünkü, köylünün çoluğunu çocuğunu besleyebilmek, giydirebilmek, okula gönderebilmek için en kolay satabileceği malı ottur. Köylüler sabahtan akşama kasabalara

(Devamı Sayfa 15'de)

devrimci derleniş

Sahibi : Ahmet KALE
Sorumlu Md. : F. Ayhan ERKAN
Yönetim Yeri : İbrahim Müteferrika Sok.
Fazilet Han No. : 4/111 Ulus/ANKARA
YILLIK ABONE : 45 TL.
Dizgi, Baskı : Ulucanlar Matbaası